

2 Salātīn

Aḳhaziyāh ke lie Iliyās kā Paiḡhām

¹ Aḳhiyab kī maut ke bād Moāb kā mulk bāḡhī ho kar Isrāīl ke tābe na rahā.

² Sāmariya ke shāhī mahal ke bālākhāne kī ek dīwār meñ janglā lagā thā. Ek din Aḳhaziyāh Bādshāh jangle ke sāth lag gayā to wuh tūt gayā aur bādshāh zamīn par gir kar bahut zaḳhmī huā. Us ne qāsidoñ ko Filistī shahr Aqrūn bhej kar kahā, “Jā kar Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb se patā karen ki merī sehhat bahāl ho jāegī ki nahīn.”

³ Tab Rab ke farishte ne Iliyās Tishbī ko hukm diyā, “Uṭh, Sāmariya ke bādshāh ke qāsidoñ se milne jā. Un se pūchh, ‘Āp dariyāft karne ke lie Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb ke pās kyon jā rahe haiñ? Kyā Isrāīl meñ koī Ḳhudā nahīn hai?”

⁴ Chunānche Rab farmātā hai ki ai Aḳhaziyāh, jis bistar par tū parā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.’ ”

Iliyās jā kar qāsidoñ se milā.

⁵ Us kā paiḡhām sun kar qāsīd bādshāh ke pās wāpas gae. Us ne pūchhā, “Āp itnī jaldī wāpas kyon āe?”

⁶ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ek ādmī ham se milne āyā jis ne hameñ āp ke pās wāpas bhej kar āp ko yih ḳhabar pahuñchāne ko kahā, ‘Rab farmātā hai ki tū apne bāre meñ dariyāft karne ke lie apne bandoñ ko Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb ke pās kyon bhej rahā hai? Kyā Isrāīl meñ koī

Ḳhudā nahīn hai? Chūnki tū ne yih kiyā hai is lie jis bistar par tū paṛā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.’ ”

⁷ Aḳhaziyāh ne pūchhā, “Yih kis qism kā ādmī thā jis ne āp se mil kar āp ko yih bāt batāī?”

⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Us ke lambe bāl the, aur kamr meñ chamṛe kī peṭī bandhī huī thī.” Bādshāh bol uṭhā, “Yih to Iliyās Tishbī thā!”

Āsmān se Āg

⁹ Fauran us ne ek afsar ko 50 faujiyoñ samet Iliyās ke pās bhej diyā. Jab faujī Iliyās ke pās pahuñche to wuh ek pahārī kī choṭī par baiṭhā thā. Afsar bolā, “Ai mard-e-Ḳhudā, bādshāh kahte haiñ ki niche utar aeñ!”

¹⁰ Iliyās ne jawāb diyā, “Agar maiñ mard-e-Ḳhudā huñ to āsmān se āg nāzil ho kar āp aur āp ke 50 faujiyoñ ko bhasm kar de.” Fauran āsmān se āg nāzil huī aur afsar ko us ke logoñ samet bhasm kar diyā.

¹¹ Bādshāh ne ek aur afsar ko Iliyās ke pās bhej diyā. Us ke sāth bhī 50 faujī the. Us ke pās pahuñch kar afsar bolā, “Ai mard-e-Ḳhudā, bādshāh kahte haiñ ki fauran utar aeñ.”

¹² Iliyās ne dubārā pukārā, “Agar maiñ mard-e-Ḳhudā huñ to āsmān se āg nāzil ho kar āp aur āp ke 50 faujiyoñ ko bhasm kar de.” Fauran āsmān se Allāh kī āg nāzil huī aur afsar ko us ke 50 faujiyoñ samet bhasm kar diyā.

¹³ Phir bādshāh ne tīsri bār ek afsar ko 50 faujiyoñ ke sāth Iliyās ke pās bhej diyā. Lekin yih afsar Iliyās ke pās ūpar chaṛh āyā aur us ke sāmne ghuṭne ṭek kar iltamās karne lagā, “Ai

mard-e-Khudā, merī aur apne in 50 ḳhādimoñ kī jānoñ kī qadar karen.

¹⁴ Dekheñ, āg ne āsmān se nāzil ho kar pahle do afsaroñ ko un ke ādmiyoñ samet bhasm kar diyā hai. Lekin barāh-e-karm hamāre sāth aisā na karen. Merī jān kī qadar karen.”

¹⁵ Tab Rab ke farishte ne Iliyās se kahā, “Is se mat ḍarnā balki is ke sāth utar jā!” Chunāñche Iliyās uṭhā aur afsar ke sāth utar kar bādshāh ke pās gayā.

¹⁶ Us ne bādshāh se kahā, “Rab farmātā hai, ‘Tū ne apne qāsidoñ ko Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb se dariyāft karne ke lie kyon bhejā? Kyā Isrāil meñ koī Ḳhudā nahīn hai? Chūñki tū ne yih kiyā hai is lie jis bistar par tū paṛā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.’ ”

Aḳhaziyāh kī Maut

¹⁷ Waisā hī huā jaisā Rab ne Iliyās kī mārifat farmāyā thā, Aḳhaziyāh mar gayā. Chūñki us kā beṭā nahīn thā is lie us kā bhāī Yahūrām Yahūdāh ke bādshāh Yūrām bin Yahūsafat kī hukūmat ke dūsre sāl meñ taḳhtnashīn huā.

¹⁸ Bāqī jo kuchh Aḳhaziyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

2

Iliyās ko Āsmān par Uṭhā Liyā Jātā Hai

¹ Phir wuh din āyā jab Rab ne Iliyās ko āñdhī meñ āsmān par uṭhā liyā. Us din Iliyās aur Ilīshā Jiljāl Shahr se rawānā ho kar safr kar rahe the.

² Rāste meñ Iliyās Ilīshā se kahne lagā, “Yihīn ṭahar jāeñ, kyoñki Rab ne mujhe Baitel bhejā hai.” Lekin Ilīshā ne inkār kiyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ chalte chalte Baitel pahuñch gae.

³ Nabiyoñ kā jo guroh wahān rahtā thā wuh shahr se nikal kar un se milne āyā. Ilīshā se muḵhātib ho kar unhoñ ne pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki āj Rab āp ke āqā ko āp ke pās se uṭhā le jāegā?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe patā hai. Ḳhāmosh!”

⁴ Dubārā Iliyās apne sāthī se kahne lagā, “Ilīshā, yihīn ṭahar jāeñ, kyoñki Rab ne mujhe Yarīhū bhejā hai.” Ilīshā ne jawāb diyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ chalte chalte Yarīhū pahuñch gae.

⁵ Nabiyoñ kā jo guroh wahān rahtā thā us ne bhī Ilīshā ke pās ā kar us se pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki āj Rab āp ke āqā ko āp ke pās se uṭhā le jāegā?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe patā hai. Ḳhāmosh!”

⁶ Iliyās tīsri bār Ilīshā se kahne lagā, “Yihīn ṭahar jāeñ, kyoñki Rab ne mujhe Dariyā-e-Yardan ke pās bhejā hai.” Ilīshā ne jawāb diyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ āge baṛhe.

⁷ Pachās nabī bhī un ke sāth chal paṛe. Jab Iliyās aur Ilīshā Dariyā-e-Yardan ke kināre par

pahuñche to dūsre un se kuchh dūr khare ho gae.

⁸ Iliyās ne apnī chādar utār kar use lapet liyā aur us ke sāth pānī par mārā. Pānī taqsīm huā, aur donoñ admī khushk zamīn par chalte hue dariyā meñ se guzar gae.

⁹ Dūsre kināre par pahuñch kar Iliyās ne Ilīshā se kahā, “Mere āp ke pās se uṭhā lie jāne se pahle mujhe batāen ki āp ke lie kyā karūn?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Mujhe āp kī rūh kā dugnā hissā mīrās meñ mile.” *

¹⁰ Iliyās bolā, “Jo darḳhāst āp ne kī hai use pūrā karnā mushkil hai. Agar āp mujhe us waqt dekh sakeñge jab mujhe āp ke pās se uṭhā liyā jāegā to matlab hogā ki āp kī darḳhāst pūrī ho gaī hai, warnā nahīn.”

¹¹ Donoñ āpas meñ bāteñ karte hue chal rahe the ki achānak ek ātishīñ rath nazar āyā jise ātishīñ ghoṛe khīnch rahe the. Rath ne donoñ ko alag kar diyā, aur Iliyās ko āndhī meñ āsmān par uṭhā liyā gayā.

¹² Yih dekh kar Ilīshā chillā uṭhā, “Hāy mere bāp, mere bāp! Isrāīl ke rath aur us ke ghoṛe!”

Iliyās Ilīshā kī nazon se ojhal huā to Ilīshā ne gham ke māre apne kapṛoñ ko phar dālā.

¹³ Iliyās kī chādar zamīn par gir gaī thī. Ilīshā use uṭhā kar Dariyā-e-Yardan ke pās wāpas chalā.

¹⁴ Chādar ko pānī par mār kar wuh bolā, “Rab aur Iliyās kā Ḳhudā kahāñ hai?” Pānī taqsīm huā aur wuh bīch meñ se guzar gayā.

* **2:9** Ilīshā pahlauṭhe kā hissā māng rahā hai jo dūsre wārison kī nisbat dugnā hotā hai.

15 Yarīhū se āe nabī ab tak dariyā ke maḡhribī kināre par khare the. Jab unhoñ ne Ilīshā ko apne pās āte hue dekhā to pukār uṭhe, “Iliyās kī rūh Ilīshā par ṭhahrī huī hai!” Wuh us se milne gae aur aundhe muñh us ke sāmne jhuk kar

16 bole, “Hamāre 50 tāqatwar ādmī ḡhidmat ke lie hāzir haiñ. Agar ijāzat ho to ham unheñ bhej deñge tāki wuh āp ke āqā ko talāsh karen. Ho saktā hai Rab ke Rūh ne use uṭhā kar kisi pahār yā wādī meñ rakh chhoṛā ho.”

Ilīshā ne manā karne kī koshish kī, “Nahiñ, unheñ mat bhejnā.”

17 Lekin unhoñ ne yahāñ tak isrār kiyā ki āḡhirkār wuh māñ gayā aur kahā, “Chalo, unheñ bhej deñ.” Unhoñ ne 50 ādmiyoñ ko bhej diyā jo tīn din tak Iliyās kā khoj lagāte rahe. Lekin wuh kahīñ nazar na āyā.

18 Himmāt hār kar wuh Yarīhū wāpas āe jahāñ Ilīshā ṭhahrā huā thā. Us ne kahā, “Kyā maiñ ne nahīñ kahā thā ki na jāeñ?”

Ilīshā ke Mojize

19 Ek din Yarīhū ke ādmī Ilīshā ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Hamāre āqā, āp ḡhud dekh sakte haiñ ki is shahr meñ achchhā guzārā hotā hai. Lekin pāñī ḡharāb hai, aur natije meñ bahut dafā bachche māñ ke peṭ meñ hī mar jāte haiñ.”

20 Ilīshā ne hukm diyā, “Ek ḡhairistemālshudā bartan meñ namak ḡāl kar use mere pās le āeñ.” Jab bartan us ke pās lāyā gayā

21 to wuh use le kar shahr se niklā aur chashme ke pās gayā. Wahāñ us ne namak ko pāñī meñ ḡāl diyā aur sāth sāth kahā, “Rab farmātā hai

ki maiñ ne is pānī ko bahāl kar diyā hai. Ab se yih kabhī maut yā bachchoñ ke zāe hone kā bāis nahīñ banegā.”

²² Usī lamhe pānī bahāl ho gayā. Ilīshā ke kahne ke mutābiq yih āj tak ṭhīk rahā hai.

²³ Yarīhū se Ilīshā Baitel ko wāpas chalā gayā. Jab wuh rāste par chalte hue shahr se guzar rahā thā to kuchh larke shahr se nikal āe aur us kā mazāq uṛā kar chillāne lage, “Oe ganje, idhar ā! Oe ganje, idhar ā!”

²⁴ Ilīshā muṛ gayā aur un par nazar ḍāl kar Rab ke nām meñ un par lānat bhejī. Tab do rīchhniyāñ jangal se nikal kar larkeñ par ṭūṭ parīñ aur kul 42 larkeñ ko phār ḍālā.

²⁵ Iliyās āge niklā aur chalte chalte Karmil Pahār ke pās āyā. Wahāñ se wāpas ā kar Sāmariya pahuñch gayā.

3

Isrāil kā Bādshāh Yūrām

¹ Aḳhiyab kā beṭā Yūrām Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ke 18weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 12 sāl thā aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā.

² Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, agarche wuh apne māñ-bāp kī nisbat kuchh behtar thā. Kyonki us ne Bāl Dewatā kā wuh satūn dūr kar diyā jo us ke bāp ne banwāyā thā.

³ To bhī wuh Yarubiyām bin Nabāt ke un gunāhoñ ke sāth liṭṭā rahā jo karne par Yarubiyām ne Isrāil ko uksāyā thā. Wuh kabhī un se dūr na huā.

Moāb ke k̄hilāf Jang

⁴ Moāb kā bādshāh Mesā bhereñ rakhtā thā, aur sālānā use bheṛ ke ek lākh bachche aur ek lākh mendhe un kī ūn samet Isrāil ke bādshāh ko k̄harāj ke taur par adā karne parte the.

⁵ Lekin jab Aḳhiyab faut huā to Moāb kā bādshāh tābe na rahā.

⁶ Tab Yūrām Bādshāh ne Sāmariya se nikal kar tamām Isrāiliyoñ kī bhartī kī.

⁷ Sāth sāth us ne Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ko ittalā dī, “Moāb kā bādshāh sarkash ho gayā hai. Kyā āp mere sāth us se larne jāenge?” Yahūsafat ne jawāb bhejā, “Jī, main āp ke sāth jāūngā. Ham to bhāī haiñ. Merī qaum ko apnī qaum aur mere ghoṛoñ ko apne ghoṛe samjheñ.

⁸ Ham kis rāste se jāeñ?” Yūrām ne jawāb diyā, “Ham Adom ke registān se ho kar jāenge.”

⁹ Chunānche Isrāil kā bādshāh Yahūdāh ke bādshāh ke sāth mil kar rawānā huā. Mulk-e-Adom kā bādshāh bhī sāth thā. Apne mansūbe ke mutābiq unhoñ ne registān kā rāstā iḳhtiyār kiya. Lekin chūnki wuh sīdhe nahīn balki mutabādil rāste se ho kar gae is lie sāt din ke safr ke bād un ke pās pānī na rahā, na un ke lie, na jānwaroñ ke lie.

¹⁰ Isrāil kā bādshāh bolā, “Hāy, Rab hameñ is lie yahān bulā lāyā hai ki ham tinoñ bādshāhoñ ko Moāb ke hawāle kare.”

¹¹ Lekin Yahūsafat ne sawāl kiya, “Kyā yahān Rab kā koī nabī nahīn hai jis kī mārifat ham Rab kī marzī jān sakeñ?” Isrāil ke bādshāh ke kisī afsar ne jawāb diyā, “Ek to hai, Ilīshā bin Sāfat jo Iliyās kā qarībī shāgird thā, wuh us ke

hāthoñ par pānī ḍālne kī ḵhidmat anjām diyā kartā thā.”

¹² Yahūsafat bolā, “Rab kā kalām us ke pās hai.” Tīnoñ bādshāh Ilīshā ke pās gae.

¹³ Lekin Ilīshā ne Isrāil ke bādshāh se kahā, “Merā āp ke sāth kyā wāstā? Agar koī bāt ho to apne mān-bāp ke nabiyōñ ke pās jāeñ.” Isrāil ke bādshāh ne jawāb diyā, “Nahīn, ham is lie yahān āe haiñ ki Rab hī ham tīnoñ ko yahān bulā lāyā hai tāki hameñ Moāb ke hawāle kare.”

¹⁴ Ilīshā ne kahā, “Rabbul-afwāj kī hayāt kī qasam jis kī ḵhidmat maiñ kartā hūñ, agar Yahūdāh kā bādshāh yahān maujūd na hotā to phir maiñ āp kā lihāz na kartā balki āp kī taraf dekhtā bhī na. Lekin maiñ Yahūsafat kā ḵhayāl kartā hūñ,

¹⁵ is lie kisī ko bulāeñ jo sarod bajā sake.”

Koī sarod bajāne lagā to Rab kā hāth Ilīshā par ā ṭhahrā,

¹⁶ aur us ne elān kiyā, “Rab farmātā hai ki is wādī meñ har taraf gaṛhoñ kī khudāi karo.

¹⁷ Go tum na hawā aur na bārish dekhoge to bhī wādī pānī se bhar jāegī. Pānī itnā hogā ki tum, tumhāre rewaṛ aur bāqī tamām jānwar pī sakeñge.

¹⁸ Lekin yih Rab ke nazdik kuchh nahīn hai, wuh Moāb ko bhī tumhāre hawāle kar degā.

¹⁹ Tum tamām qilāband aur markazī shahroñ par fatah pāoge. Tum mulk ke tamām achchhe darakhtoñ ko kāt kar tamām chashmoñ ko band karoge aur tamām achchhe khetoñ ko pattharoñ se ḵharāb karoge.”

²⁰ Aglī subah taqrīban us waqt jab ḡhallā kī nazar pesh kī jāti hai Mulk-e-Adom kī taraf se sailāb āyā, aur natije meñ wādī ke tamām garhe pānī se bhar gae.

Moāb par Fatah

²¹ Itne meñ tamām Moābiyon ko patā chal gayā thā ki tīnoñ bādshāh ham se laṛne ā rahe haiñ. Chhoṭoñ se le kar baṛoñ tak jo bhī apnī talwār chalā saktā thā use bulā kar sarhad kī taraf bhejā gayā.

²² Subah-sawere jab Moābī laṛne ke lie taiyār hue to tulū-e-āftāb kī surḡh raushnī meñ wādī kā pānī ḡhūn kī tarah surḡh nazar āyā.

²³ Moābī chillāne lage, “Yih to ḡhūn hai! Tīnoñ bādshāhoñ ne āpas meñ laṛ kar ek dūsre ko mār diyā hogā. Āo, ham un ko lūṭ leñ!”

²⁴ Lekin jab wuh Isrāīlī lashkargāh ke qarīb pahuñche to Isrāīlī un par ṭuṭ paṛe aur unheñ mār kar bhagā diyā. Phir unhoñ ne un ke mulk meñ dāḡhil ho kar Moāb ko shikast dī.

²⁵ Chalthe chalthe unhoñ ne tamām shahron ko barbad kiyā. Jab bhī wuh kisī achchhe khet se guzare to har sipāhī ne ek patthar us par phaiñk diyā. Yoñ tamām khet pattharon se bhar gae. Isrāīliyon ne tamām chashmon ko bhī band kar diyā aur har achchhe daraḡht ko kāṭ ḡālā.

Āḡhir meñ sirf Qīr-harāsāt qāym rahā. Lekin falāḡhan chalāne wāle us kā muhāsarā karke us par hamlā karne lage.

²⁶ Jab Moāb ke bādshāh ne jān liyā ki main shikast khā rahā hūñ to us ne talwāron se lais 700 ādmiyon ko apne sāth liyā aur Adom ke

bādshāh ke qarīb dushman kā muhāsarā toṛ kar nikalne kī koshish kī, lekin befāyda.

²⁷ Phir us ne apne pahlaūthe ko jise us ke bād bādshāh bananā thā le kar fasīl par apne dewatā ke lie qurbān karke jalā diyā. Tab Isrāīliyon par barā ghazab nāzil huā, aur wuh shahr ko chhoṛ kar apne mulk wāpas chale gae.

4

Ilīshā aur Bewā kā Tel

¹ Ek din ek bewā Ilīshā ke pās āi jis kā shauhar jab zindā thā nabiyon ke guroh meñ shāmil thā. Bewā chikhtī-chillātī Ilīshā se muḥhātib huī, “Āp jānte haiñ ki merā shauhar jo āp kī khidmat kartā thā Allāh kā khauf māntā thā. Ab jab wuh faut ho gayā hai to us kā ek sāhūkār ā kar dhamkī de rahā hai ki agar qarz adā na kiyā gayā to maiñ tere do beṭon ko ghulām banā kar le jāūngā.”

² Ilīshā ne pūchhā, “Maiñ kis tarah āp kī madad karūñ? Batāeñ, ghar meñ āp ke pās kyā hai?” Bewā ne jawāb diyā, “Kuchh nahīñ, sirf zaitūn ke tel kā chhoṭā-sā bartan.”

³ Ilīshā bolā, “Jāeñ, apnī tamām paṛosanoñ se khālī bartan māngeñ. Lekin dhyān rakheñ ki thoṛe bartan na hoñ!”

⁴ Phir apne beṭon ke sāth ghar meñ jā kar darwāze par kundī lagāeñ. Tel kā apnā bartan le kar tamām khālī bartanoñ meñ tel unḍeltī jāeñ. Jab ek bhar jāe to use ek taraf rakh kar dūsre ko bharnā shurū karen.”

⁵ Bewā ne jā kar aisā hī kiyā. Wuh apne beṭon ke sāth ghar meñ gaī aur darwāze par kundī

lagāī. Beṭe use khālī bartan dete gae aur mān un meñ tel unḍeltī gai.

⁶ Bartanoñ meñ tel ḍalte ḍalte sab labālab bhar gae. Mān bolī, “Mujhe ek aur bartan de do” to ek larke ne jawāb diyā, “Aur koī nahīñ hai.” Tab tel kā silsilā ruk gayā.

⁷ Jab bewā ne mard-e-Khudā ke pās jā kar use ittalā dī to Ilīshā ne kahā, “Ab jā kar tel ko bech deñ aur karze ke paise adā karen. Jo bach jāe use āp aur āp ke beṭe apñī zarūriyāt pūrī karne ke lie istemāl kar sakte haiñ.”

Ilīshā Shūnīm meñ Larke ko Zindā Kar Detā Hai

⁸ Ek din Ilīshā Shūnīm gayā. Wahāñ ek amīr aurat rahtī thī jis ne zabardastī use apne ghar biṭhā kar khānā khilāyā. Bād meñ jab kabhī Ilīshā wahāñ se guzartā to wuh khāne ke lie us aurat ke ghar ṭhahar jātā.

⁹ Ek din aurat ne apne shauhar se bāt kī, “Maiñ ne jān liyā hai ki jo ādmī hamāre hāñ ātā rahtā hai wuh Allāh kā muḡaddas paighambar hai.

¹⁰ Kyoñ na ham us ke lie chhat par chhoṭā-sā kamrā banā kar us meñ chārpāī, mez, kursī aur shamādān rakheñ. Phir jab bhī wuh hamāre pās āe to wuh us meñ ṭhahar saktā hai.”

¹¹ Ek din jab Ilīshā āyā to wuh apne kamre meñ jā kar bistar par leṭ gayā.

¹² Us ne apne naukar Jaihāzī se kahā, “Shūnīmī mezbān ko bulā lāo.” Jab wuh ā kar us ke sāmne khaṛī huī

¹³ to Ilīshā ne Jaihāzī se kahā, “Use batā denā ki āp ne hamāre lie bahut taklīf uṭhāī hai. Ab ham āp ke lie kyā kuchh karen? Kyā ham

bādshāh yā fauj ke kamānḍar se bāt karke āp kī sifārish karen?” Aurat ne jawāb diyā, “Nahīn, is kī zarūrat nahīn. Main apne hī logoñ ke darmiyān rahtī hūn.”

14 Bād meñ Ilīshā ne Jaihāzī se bāt kī, “Ham us ke lie kyā karen?” Jaihāzī ne jawāb diyā, “Ek bāt to hai. Us kā koī beṭā nahīn, aur us kā shauhar kāfī būrhā hai.”

15 Ilīshā bolā, “Use wāpas bulāo.” Aurat wāpas ā kar darwāze meñ kharī ho gaī. Ilīshā ne us se kahā,

16 “Agle sāl isī waqt āp kā apnā beṭā āp kī god meñ hogā.” Shūnīmī aurat ne etarāz kiyā, “Nahīn nahīn, mere āqā. Mard-e-Ḳhudā aisi bāteñ karke apnī ḳhādīmā ko jhūṭī tasallī mat deñ.”

17 Lekin aisā hī huā. Kuchh der ke bād aurat kā pānw bhārī ho gayā, aur ain ek sāl ke bād us ke hāñ beṭā paidā huā. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Ilīshā ne kahā thā.

18 Bachchā parwān chaṛhā, aur ek din wuh ghar se nikal kar khet meñ apne bāp ke pās gayā jo fasal kī kaṭāī karne wāloñ ke sāth kām kar rahā thā.

19 Achānak laṛkā chīkhne lagā, “Hāy merā sar, hāy merā sar!” Bāp ne kisī mulāzim ko batāyā, “Laṛke ko uṭhā kar māñ ke pās le jāo.”

20 Naukar use uṭhā kar le gayā, aur wuh apnī māñ kī god meñ baiṭhā rahā. Lekin dopahar ko wuh mar gayā.

21 Māñ laṛke kī lāsh ko le kar chhat par chaṛh gaī. Mard-e-Ḳhudā ke kamre meñ jā kar us ne

use us ke bistar par liṭā diyā. Phir darwāze ko band karke wuh bāhar niklī

²² aur apne shauhar ko bulwā kar kahā, “Zarā ek naukar aur ek gadhī mere pās bhej deñ. Mujhe fauran mard-e-Ḳhudā ke pās jānā hai. Maiñ jald hī wāpas ā jāūngī.”

²³ Shauhar ne hairān ho kar pūchhā, “Āj us ke pās kyon jānā hai? Na to Nae Chānd kī Īd hai, na Sabat kā din.” Bīwī ne kahā, “Sab ḳhairiyat hai.”

²⁴ Gadhī par zīn kas kar us ne naukar ko hukm diyā, “Gadhī ko tez chalā tāki ham jaldī pahuñch jāēñ. Jab maiñ kahūngī tab hī ruknā hai, warnā nahīñ.”

²⁵ Chalte chalte wuh Karmil Pahār ke pās pahuñch gae jahāñ mard-e-Ḳhudā Ilīshā thā. Use dūr se dekh kar Ilīshā Jaihāzī se kahne lagā, “Dekho, Shūnīm kī aurat ā rahī hai!

²⁶ Bhāg kar us ke pās jāo aur pūchho ki kyā āp, āp kā shauhar aur bachchā ṭhīk haiñ?” Jaihāzī ne jā kar us kā hāl pūchhā to aurat ne jawāb diyā, “Jī, sab ṭhīk hai.”

²⁷ Lekin jyon hī wuh pahār ke pās pahuñch gaī to Ilīshā ke sāmne gir kar us ke pānwoñ se chimaṭ gaī. Yih dekh kar Jaihāzī use haṭāne ke lie qarīb āyā, lekin mard-e-Ḳhudā bolā, “Chhoṛ do! Koī bāt ise bahut taklīf de rahī hai, lekin Rab ne wajah mujh se chhupāe rakhī hai. Us ne mujhe is ke bāre meñ kuchh nahīñ batāyā.”

²⁸ Phir Shūnīmī aurat bol uṭhī, “Mere āqā, kyā maiñ ne āp se beṭe kī darḳhāst kī thī? Kyā maiñ ne nahīñ kahā thā ki mujhe ḡhalat ummīd na dilāēñ?”

29 Tab Ilīshā ne naukar ko hukm diyā, “Jaihāzī, safr ke lie kamarbastā ho kar merī lāṭhī ko le lo aur bhāg kar Shūnīm pahuñcho. Agar rāste meñ kisī se milo to use salām tak na karnā, aur agar koī salām kahe to use jawāb mat denā. Jab wahāñ pahuñchoge to merī lāṭhī laṛke ke chehre par rakh denā.”

30 Lekin māñ ne etarāz kiyā, “Rab kī aur āp kī hayāt kī qasam, āp ke baḡhair main ghar wāpas nahīñ jāūngī.”

Chunāñche Ilīshā bhī uṭhā aur aurat ke pīchhe pīchhe chal paṛā.

31 Jaihāzī bhāg bhāg kar un se pahle pahuñch gayā aur lāṭhī ko laṛke ke chehre par rakh diyā. Lekin kuchh na huā. Na koī āwāz sunāī dī, na koī harkat huī. Wuh Ilīshā ke pās wāpas ayā aur bolā, “Laṛkā abhī tak murdā hī hai.”

32 Jab Ilīshā pahuñch gayā to laṛkā ab tak murdā hālat meñ us ke bistar par paṛā thā.

33 Wuh akelā hī andar gayā aur darwāze par kuñḍī lagā kar Rab se duā karne lagā.

34 Phir wuh laṛke par leṭ gayā, yon ki us kā muñh bachche ke muñh se, us kī āñkheñ bachche kī āñkhoñ se aur us ke hāth bachche ke hāthoñ se lag gae. Aur jyon hī wuh laṛke par jhuk gayā to us kā jism garm hone lagā.

35 Ilīshā kharā huā aur ghar meñ idhar-udhar phirne lagā. Phir wuh ek aur martabā laṛke par leṭ gayā. Is dafā laṛke ne sāt bār chhīñkeñ mār kar apñī āñkheñ khol dīñ.

36 Ilīshā ne Jaihāzī ko āwāz de kar kahā, “Shūnīmī aurat ko bulā lāo.” Wuh kamre meñ

dākḥil huī to Ilīshā bolā, “Āeñ, apne beṭe ko uṭhā kar le jāeñ.”

³⁷ Wuh āī aur Ilīshā ke sāmne aundhe muñh jhuk gaī, phir apne beṭe ko uṭhā kar kamre se bāhar chalī gaī.

Ilīshā Zahrīle Sālan ko Khāne ke Qābil Banā Detā Hai

³⁸ Ilīshā Jiljāl ko lauṭ āyā. Un dinon meñ mulk kāl kī girift meñ thā. Ek dīn jab nabiyon kā guroh us ke sāmne baiṭhā thā to us ne apne naukar ko hukm diyā, “Baṛī deg le kar nabiyon ke lie kuchh pakā lo.”

³⁹ Ek ādmī bāhar nikal kar khule maidān meñ kaddū dhūñdne gayā. Kahīn ek bel nazar āī jis par kaddū jaisī koī sabzī lagī thī. In kadduon se apnī chādar bhar kar wuh wāpas āyā aur unheñ kāt kāt kar deg meñ ḍāl diyā, hālāñki kisī ko bhī mālūm nahīn thā ki kyā chīz hai.

⁴⁰ Sālan pak kar nabiyon meñ taqsīm huā. Lekin use chakhte hī wuh chīkḥne lage, “Mard-e-Ḳhudā, sālan meñ zahr hai! Ise khā kar bandā mār jāegā.” Wuh use bilkul na khā sake.

⁴¹ Ilīshā ne hukm diyā, “Mujhe kuchh maidā lā kar deñ.” Phir use deg meñ ḍāl kar bolā, “Ab ise logon ko khilā deñ.” Ab khānā khāne ke qābil thā aur unheñ nuqsān na pahuñchā sakā.

100 Ādmiyon ke lie Khānā

⁴² Ek aur mauqe par kisī ādmī ne Bāl-salīsā se ā kar mard-e-Ḳhudā ko naī fasal ke jau kī 20 roṭiyāñ aur kuchh anāj de diyā. Ilīshā ne Jaihāzī ko hukm diyā, “Ise logon ko khilā do.”

⁴³ Jaihāzī hairān ho kar bolā, “Yih kaise mumkin hai? Yih to 100 ādmiyoñ ke lie kāfi nahīn hai.” Lekin Ilīshā ne isrār kiyā, “Ise logoñ meñ taqsīm kar do, kyoñki Rab farmātā hai ki wuh jī bhar kar khāenge balki kuchh bach bhī jāegā.”

⁴⁴ Aur aisā hī huā. Jab naukar ne ādmiyoñ meñ khānā taqsīm kiyā to unhoñ ne jī bhar kar khāyā, balki kuchh khānā bach bhī gayā. Waisā hī huā jaisā Rab ne farmāyā thā.

5

Nāmān kī Shafā

¹ Us waqt Shām kī fauj kā kamāñdar Nāmān thā. Bādshāh us kī bahut qadar kartā thā, aur dūsre bhī us kī khās izzat karte the, kyoñki Rab ne us kī mārifat Shām ke dushmanoñ par fatah bakshī thī. Lekin zabardast fauji hone ke bāwujūd wuh sangīn jildī bīmārī kā marīz thā.

² Nāmān ke ghar meñ ek Isrāīlī laṛkī rahtī thī. Kisī waqt jab Shām ke faujiyoñ ne Isrāīl par chhāpā mārā thā to wuh use giriftār karke yahāñ le āe the. Ab laṛkī Nāmān kī bīwī kī khidmat kartī thī.

³ Ek din us ne apnī mālikan se bāt kī, “Kāsh merā āqā us nabī se milne jātā jo Sāmariya meñ rahtā hai. Wuh use zarūr shafā detā.”

⁴ Yih sun kar Nāmān ne bādshāh ke pās jā kar laṛkī kī bāt dohrāī.

⁵ Bādshāh bolā, “Zarūr jāen aur us nabī se mileñ. Maiñ āp ke hāth Isrāīl ke bādshāh ko sifārishī khat bhej dūngā.” Chunāñche Nāmān

rawānā huā. Us ke pās taqrīban 340 kilogrām chāndī, 68 kilogrām sonā aur 10 qīmtī sūṭ the.

⁶ Jo khat wuh sāth le kar gayā us meñ likhā thā, “Jo ādmī āp ko yih khat pahuñchā rahā hai wuh merā khādim Nāmān hai. Maiñ ne use āp ke pās bhejā hai tāki āp use us kī jildī bīmārī se shafā deñ.”

⁷ Khat paṛh kar Yūrām ne ranjish ke māre apne kapṛe phāre aur pukārā, “Is ādmī ne marīz ko mere pās bhej diyā hai tāki maiñ use shafā dūñ! Kyā maiñ Allāh hūñ ki kisī ko jān se mārūñ yā use zindā karūñ? Ab ghaur karen aur dekhen ki wuh kis tarah mere sāth jhagaṛne kā mauqā dhūnd rahā hai.”

⁸ Jab Ilīshā ko khabar milī ki bādshāh ne ghabrā kar apne kapṛe phāre lie haiñ to us ne Yūrām ko paighām bhejā, “Āp ne apne kapṛe kyon phāre lie? Ādmī ko mere pās bhej deñ to wuh jān legā ki Isrāīl meñ nabī hai.”

⁹ Tab Nāmān apne rath par sawār Ilīshā ke ghar ke darwāze par pahuñch gayā.

¹⁰ Ilīshā khud na niklā balki kisī ko bāhar bhej kar ittalā dī, “Jā kar sāt bār Dariyā-e-Yardan meñ nahā leñ. Phir āp ke jism ko shafā milegī aur āp pāk-sāf ho jāenge.”

¹¹ Yih sun kar Nāmān ko ghussā āyā aur wuh yih kah kar chalā gayā, “Maiñ ne sochā ki wuh kam az kam bāhar ā kar mujh se milegā. Honā yih chāhie thā ki wuh mere sāmne khaṛe ho kar Rab apne Khudā kā nām pukārtā aur apnā hāth bīmār jagah ke ūpar hilā hilā kar mujhe shafā detā.

12 Kyā Damishq ke dariyā Abānā aur Farfar tamām Isrāīlī dariyāon se behtar nahīn haiñ? Agar nahāne kī zarūrat hai to main kyon na un meñ nahā kar pāk-sāf ho jāūñ?”

Yon burburāte hue wuh baṛe ḡhusse meñ chalā gayā.

13 Lekin us ke mulāzimoñ ne use samjhāne kī koshish kī. “Hamāre āqā, agar nabī āp se kisī mushkil kām kā taqāzā kartā to kyā āp wuh karne ke lie taiyār na hote? Ab jabki us ne sirf yih kahā hai kī nahā kar pāk-sāf ho jāen to āp ko yih zarūr karnā chāhie.”

14 Āḡhirkār Nāmān mān gayā aur Yardan kī Wādī meñ utar gayā. Dariyā par pahuñch kar us ne sāt bār us meñ ḡubkī lagāī aur wāqāī us kā jism laṛke ke jism jaisā sehhatmand aur pāk-sāf ho gayā.

15 Tab Nāmān apne tamām mulāzimoñ ke sāth mard-e-Ḳhudā ke pās wāpas gayā. Us ke sāmne khare ho kar us ne kahā, “Ab main jān gayā hūñ ki Isrāīl ke Ḳhudā ke siwā pūrī duniyā meñ Ḳhudā nahīn hai. Zarā apne ḡhādim se tohfā qabūl karen.”

16 Lekin Ilīshā ne inkār kiyā, “Rab kī hayāt kī ḡasam jis kī ḡhidmat main kartā hūñ, main kuchh nahīn lūngā.” Nāmān isrār kartā rahā, to bhī wuh kuchh lene ke lie taiyār na huā.

17 Āḡhirkār Nāmān mān gayā. Us ne kahā, “Ṭhīk hai, lekin mujhe zarā ek kām karne kī ijāzat deñ. Main yahāñ se itnī miṭṭī apne ghar le jānā chāhtā hūñ jitnī do ḡhachchar uṭhā kar le jā sakte haiñ. Kyonki āindā main us par Rab

ko bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyān chaṛhānā chāhtā hūn. Ab se main̄ kisī aur mābūd ko qurbāniyān pesh nahīn karūnga.

¹⁸ Lekin Rab mujhe ek bāt ke lie muāf kare. Jab merā bādshāh pūjā karne ke lie Rimmon ke mandir meñ jātā hai to mere bāzū kā sahārā letā hai. Yoñ mujhe bhī us ke sāth jhuk jānā paṛtā hai jab wuh but ke sāmne aundhe muñh jhuk jātā hai. Rab merī yih harkat muāf kar de.”

¹⁹ Ilīshā ne jawāb diyā, “Salāmatī se jāeñ.”

Jaihāzī kā Lālach

Nāmān rawānā huā

²⁰ to kuchh der ke bād Ilīshā kā naukar Jaihāzī sochne lagā, “Mere āqā ne Shām ke is bande Nāmān par had se zyādā narmdilī kā izhār kiyā hai. Chāhie to thā ki wuh us ke tohfe qabūl kar letā. Rab kī hayāt kī qasam, main̄ us ke pīchhe daṛ kar kuchh na kuchh us se le lūngā.”

²¹ Chunānche Jaihāzī Nāmān ke pīchhe bhāgā. Jab Nāmān ne use dekhā to wuh rath se utar kar Jaihāzī se milne gayā aur pūchhā, “Kyā sab khairiyat hai?”

²² Jaihāzī ne jawāb diyā, “Jī, sab khairiyat hai. Mere āqā ne mujhe āp ko ittalā dene bhejā hai ki abhī abhī nabiyon̄ ke guroh ke do jawān Ifrāīm ke pahārī ilāqe se mere pās āe haiñ. Mehrbānī karke unheñ 34 kilogrām chāndī aur do qīmtī sūṭ de deñ.”

²³ Nāmān bolā, “Zarūr, balki 68 kilogrām chāndī le leñ.” Is bāt par wuh bazid rahā. Us ne 68 kilogrām chāndī boriyon̄ meñ lapeṭ lī, do sūṭ chun lie aur sab kuchh apne do naukaron̄ ko

de diyā tāki wuh sāmān Jaihāzī ke āge āge le chalen.

²⁴ Jab wuh us pahār ke dāman meñ pahuñche jahān Ilīshā rahtā thā to Jaihāzī ne sāmān naukaron se le kar apne ghar meñ rakh chhoṛā, phir donoñ ko ruḡhsat kar diyā.

²⁵ Phir wuh jā kar Ilīshā ke sāmne khaṛā ho gayā. Ilīshā ne pūchhā, “Jaihāzī, tum kahān se āe ho?” Us ne jawāb diyā, “Maiñ kahīn nahīn gayā thā.”

²⁶ Lekin Ilīshā ne etarāz kiyā, “Kyā merī rūh tumhāre sāth nahīn thī jab Nāmān apne rath se utar kar tum se milne āyā? Kyā āj chāndī, kapṛe, zaitūn aur angūr ke bāgh, bheṛ-bakriyān, gāy-bail, naukar aur naukarāniyān hāsil karne kā waqt thā?”

²⁷ Ab Nāmān kī jildī bīmārī hameshā tak tumheñ aur tumhārī aulād ko lagī rahegī.”

Jab Jaihāzī kamre se niklā to jildī bīmārī use lag chukī thī. Wuh barf kī tarah safed ho gayā thā.

6

Kulhārī kā Lohā Pānī kī Satah par Tairtā Hai

¹ Ek din kuchh nabī Ilīshā ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Jis tang jagah par ham āp ke pās ā kar ṭahre haiñ us meñ hamāre lie rahnā mushkil hai.

² Kyon na ham Dariyā-e-Yardan par jāen aur har ādmī wahān se shahtīr le āe tāki ham rahne kī nāi jagah banā sakeñ.” Ilīshā bolā, “Ṭhīk hai, jāen.”

³ Kisī ne guzārish kī, “Barāh-e-karm hamāre sāth chaleñ.” Nabī rāzī ho kar

⁴ un ke sāth rawānā huā.

Dariyā-e-Yardan ke pās pahunchte hī wuh daraḳht kātne lage.

⁵ Kātte kātte achānak kisī kī kulhārī kā lohā pānī meñ gir gayā. Wuh chillā uṭhā, “Hāy mere āqā! Yih merā nahīn thā, maiñ ne to use kisī se udhār liyā thā.”

⁶ Ilīshā ne sawāl kiyā, “Lohā kahān pānī meñ girā?” Ādmī ne use jagah dikhāi to nabī ne kisī daraḳht se shāḳh kāt kar pānī meñ phaiñk dī. Achānak lohā pānī kī satah par ā kar tairne lagā.

⁷ Ilīshā bolā, “Ise pānī se nikāl lo!” Ādmī ne apnā hāth baḥhā kar lohe ko pakaḳ liyā.

Shām ke Jangī Mansūbe Ilīshā ke bāis Nākām Rahte Haiñ

⁸ Shām aur Isrāīl ke darmiyān jang thī. Jab kabhī bādshāh apne afsaroñ se mashwarā karke kahtā, “Ham fulān fulān jagah apnī lashkargāh lagā leñge”

⁹ to fauran mard-e-Ḳhudā Isrāīl ke bādshāh ko āgāh kartā, “Fulān jagah se mat guzarnā, kyonki Shām ke faujī wahān ghāt meñ baiṭhe haiñ.”

¹⁰ Tab Isrāīl kā bādshāh apne logoñ ko mazkūrā jagah par bhejtā aur wahān se guzarne se muhtāt rahtā thā. Aisā na sirf ek yā do dafā balki kāi martabā huā.

¹¹ Aḳhirkār Shām ke bādshāh ne bahut ranjīdā ho kar apne afsaroñ ko bulāyā aur pūchhā, “Kyā koī mujhe batā saktā hai ki ham meñ se kaun Isrāīl ke bādshāh kā sāth detā hai?”

12 Kisī afsar ne jawāb diyā, “Mere āqā aur bādshāh, ham meñ se koī nahīn hai. Maslā yih hai ki Isrāīl kā nabī Ilīshā Isrāīl ke bādshāh ko wuh bāteñ bhī batā detā hai jo āp apne sone ke kamre meñ bayān karte haiñ.”

13 Bādshāh ne hukm diyā, “Jāeñ, us kā patā kareñ tāki ham apne faujiyoñ ko bhej kar use pakar leñ.”

Bādshāh ko ittalā dī gaī ki Ilīshā Dūtāin nāmī shahr meñ hai.

14 Us ne fauran ek baṛī fauj rathoñ aur ghoṛoñ samet wahān bhej dī. Unhoñ ne rāt ke waqt pahuñch kar shahr ko gher liyā.

15 Jab Ilīshā kā naukar subah-sawere jāg uṭhā aur ghar se niklā to kyā deḳhtā hai ki pūrā shahr ek baṛī fauj se ghirā huā hai jis meñ rath aur ghoṛe bhī shāmil haiñ. Us ne Ilīshā se kahā, “Hāy mere āqā, ham kyā kareñ?”

16 Lekin Ilīshā ne use tasallī dī, “Ḍaro mat! Jo hamāre sāth haiñ wuh un kī nisbat kahīn zyādā haiñ jo dushman ke sāth haiñ.”

17 Phir us ne duā kī, “Ai Rab, naukar kī ānkheñ khol tāki wuh dekh sake.” Rab ne Ilīshā ke naukar kī ānkheñ khol dīn to us ne dekhā ki pahār par Ilīshā ke irdgird ātishīn ghoṛe aur rath phaile hue haiñ.

18 Jab dushman Ilīshā kī taraf baṛhne lagā to us ne duā kī, “Ai Rab, in ko andhā kar de!” Rab ne Ilīshā kī sunī aur unheñ andhā kar diyā.

19 Phir Ilīshā un ke pās gayā aur kahā, “Yih rāstā sahīh nahīn. Āp ḡhalat shahr ke pās pahuñch gae haiñ. Mere pīchhe ho leñ to maiñ āp ko us ādmī ke pās pahuñchā dūngā jise āp

dhūṇḍ rahe haiñ.” Yih kah kar wuh unheñ Sāmariya le gayā.

²⁰ Jab wuh shahr meñ dākḥil hue to Ilīshā ne duā kī, “Ai Rab, faujiyoñ kī āñkheñ khol de tāki wuh dekh sakeñ.” Tab Rab ne un kī āñkheñ khol dīñ, aur unheñ mālūm huā ki ham Sāmariya meñ phaṅs gae haiñ.

²¹ Jab Isrāil ke bādshāh ne apne dushmanoñ ko dekhā to us ne Ilīshā se pūchhā, “Mere bāp, kyā maiñ unheñ mār dūñ? Kyā maiñ unheñ mār dūñ?”

²² Lekin Ilīshā ne manā kiyā, “Aisā mat karen. Kyā āp apne jangī qaidiyoñ ko mār dete haiñ? Nahīñ, unheñ khānā khilāeñ, pānī pilāeñ aur phir un ke mālik ke pās wāpas bhej deñ.”

²³ Chunāñche bādshāh ne un ke lie baṛī ziyāfat kā ehtimām kiyā aur khāne-pīne se fāriḡ hone par unheñ un ke mālik ke pās wāpas bhej diyā. Is ke bād Isrāil par Shām kī taraf se lūṭ-mār ke chhāpe band ho gae.

Sāmariya kā Muhāsarā

²⁴ Kuchh der ke bād Shām kā bādshāh Bin-hadad apnī pūrī fauj jamā karke Isrāil par chaṛḥ āyā aur Sāmariya kā muhāsarā kiyā.

²⁵ Natīje meñ shahr meñ shadīd kāl paṛā. Aḳhir meñ gadhe kā sar chāñdī ke 80 sikkoñ meñ aur kabūtar kī muṭṭhī-bhar biṭ chāñdī ke 5 sikkoñ meñ miltī thī.

²⁶ Ek din Isrāil kā bādshāh Yūrām shahr kī fasil par sair kar rahā thā to ek aurat ne us se iltamās kī, “Ai mere āqā aur bādshāh, merī madad kīje.”

27 Bādshāh ne jawāb diyā, “Agar Rab āp kī madad nahīn kartā to mainī kis tarah āp kī madad karūn? Na mainī gāhne kī jagah jā kar āp ko anāj de saktā hūn, na angūr kā ras nikālne kī jagah jā kar āp ko ras pahuñchā saktā hūn.

28 Phir bhī mujhe batāēn, maslā kyā hai?” Aurat bolī, “Is aurat ne mujh se kahā thā, ‘Āēn, āj āp apne beṭe ko qurbān karēn tāki ham use khā leñ, to phir kal ham mere beṭe ko khā leñge.’

29 Chunāñche ham ne mere beṭe ko pakā kar khā liyā. Agle din mainī ne us se kahā, ‘Ab apne beṭe ko de deñ tāki use bhī khā leñ.’ Lekin us ne use chhupāe rakhā.”

30 Yih sun kar bādshāh ne ranjish ke māre apne kapre phār ḍāle. Chūnki wuh abhī tak fasīl par kharā thā is lie sab logoñ ko nazar āyā ki kaproñ ke niche wuh ṭaṭ pahne hue thā.

31 Us ne pukārā, “Allāh mujhe saḡht sazā de agar mainī Ilīshā bin Sāfat kā āj hī sar qalam na karūn!”

32 Us ne ek ādmī ko Ilīshā ke pās bhejā aur khud bhī us ke pīchhe chal paṛā. Ilīshā us waqt ghar meñ thā, aur shahr ke buzurg us ke pās baiṭhe the. Bādshāh kā qāsīd abhī rāste meñ thā ki Ilīshā buzurgoñ se kahne lagā, “Ab dhyān karēn, is qātil bādshāh ne kisī ko merā sar qalam karne ke lie bhej diyā hai. Use andar āne na deñ balki darwāze par kuñḍī lagāēn. Us ke pīchhe pīchhe us ke mālik ke qadmoñ kī āhaṭ bhī sunāi de rahī hai.”

33 Ilīshā abhī bāt kar hī rahā thā ki qāsīd pahuñch gayā aur us ke pīchhe bādshāh bhī. Bādshāh bolā, “Rab hī ne hameñ is musibat meñ

phañsā diyā hai. Main mazīd us kī madad ke intazār meñ kyoñ rahūn?”

7

¹ Tab Ilishā bolā, “Rab kā farmān sunēn! Rab farmātā hai ki kal isī waqt shahr ke darwāze par sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāndī ke ek sikke ke lie bikegā.”

² Jis afsar ke bāzū kā sahārā bādshāh letā thā wuh mard-e-Khudā kī bāt sun kar bol uṭhā, “Yih nāmumkin hai, kḥāh Rab āsmān ke darīche kyoñ na khol de.” Ilishā ne jawāb diyā, “Āp apnī āñkhoñ se is kā mushāhadā karenge, lekin kḥud us meñ se kuchh na khāenge.”

Shām ke Fauji Farār Ho Jāte Haiñ

³ Shahr se bāhar darwāze ke qarīb koḥ ke chār mariz baiṭhe the. Ab yih ādmī ek dūsre se kahne lage, “Ham yahān baiṭh kar maut kā intazār kyoñ karen?”

⁴ Shahr meñ kāl hai. Agar us meñ jāen to bhūke mar jāenge, lekin yahān rahne se bhī koī farq nahīn partā. To kyoñ na ham Shām kī lashkargāh meñ jā kar apne āp ko un ke hawāle karen. Agar wuh hameñ zindā rahne deñ to achchhā rahegā, aur agar wuh hameñ qatl bhī kar deñ to koī farq nahīn paregā. Yahān rah kar bhī hameñ marnā hī hai.”

⁵ Shām ke dhundalke meñ wuh rawānā hue. Lekin jab lashkargāh ke kināre tak pahunche to ek bhī ādmī nazar na āyā.

⁶ Kyoñki Rab ne Shām ke faujiyoñ ko rathoñ, ghoḥoñ aur ek baṛī fauj kā shor sunā diyā thā. Wuh ek dūsre se kahne lage, “Isrāil ke bādshāh

ne Hittī aur Misrī bādshāhoñ ko ujrat par bulāyā tāki wuh ham par hamlā karen!”

⁷ Ḍar ke māre wuh shām ke dhundalke meñ farār ho gae the. Un ke khaime, ghoṛe, gadhe balki pūrī lashkargāh pīchhe rah gaī thī jabki wuh apnī jān bachāne ke lie bhāg gae the.

⁸ Jab koṛhī lashkargāh meñ dākḥil hue to unhoñ ne ek khaime meñ jā kar jī bhar kar khānā khāyā aur mai pī. Phir unhoñ ne sonā, chāndī aur kapṛe uṭhā kar kaḥiñ chhupā die. Wuh wāpas ā kar kisī aur khaime meñ gae aur us kā sāmān jamā karke use bhī chhupā diyā.

⁹ Lekin phir wuh āpas meñ kahne lage, “Jo kuchh ham kar rahe haiñ ṭhīk nahīñ. Āj khushī kā dīn hai, aur ham yih kḥushkḥabrī dūsroñ tak nahīñ pahuñchā rahe. Agar ham subah tak intazār karen to qusūrwar ṭhahreñge. Āeñ, ham fauran wāpas jā kar bādshāh ke gharāne ko ittalā deñ.”

¹⁰ Chunāñche wuh shahr ke darwāze ke pās gae aur pahredāroñ ko āwāz de kar unheñ sab kuchh sunāyā, “Ham Shām kī lashkargāh meñ gae to wahāñ na koī dikhāī diyā, na kisī kī āwāz sunāī dī. Ghoṛe aur gadhe bandhe hue the aur khaime tartīb se khaṛe the, lekin admī ek bhī maujūd nahīñ thā!”

¹¹ Darwāze ke pahredāroñ ne āwāz de kar dūsroñ ko kḥabar pahuñchāī to shahr ke andar bādshāh ke gharāne ko ittalā dī gaī.

¹² Go rāt kā waqt thā to bhī bādshāh ne uṭh kar apne afsaroñ ko bulāyā aur kahā, “Maiñ āp ko batātā hūñ ki Shām ke faujī kyā kar rahe haiñ. Wuh to kḥūb jānte haiñ ki ham bhūke mar

rahe haiñ. Ab wuh apnī lashkargāh ko chhoṛ kar khule maidān meñ chhup gae haiñ, kyonki wuh samajhte haiñ ki Isrāīlī khālī lashkargāh ko dekh kar shahr se zarūr nikleñge aur phir ham unheñ zindā pakaṛ kar shahr meñ dākḥil ho jāeñge.”

¹³ Lekin ek afsar ne mashwarā diyā, “Behtar hai ki ham chand ek ādmियोñ ko pāñch bache hue ghoṛoñ ke sāth lashkargāh meñ bhejeñ. Agar wuh pakaṛe jāeñ to koī bāt nahīñ. Kyonki agar wuh yahān raheñ to phir bhī unheñ hamāre sāth marnā hī hai.”

¹⁴ Chunāñche do rathoñ ko ghoṛoñ samet taiyār kiyā gayā, aur bādshāh ne unheñ Shām kī lashkargāh meñ bhej diyā. Rathbānoñ ko us ne hukm diyā, “Jāeñ aur patā kareñ ki kyā huā hai.”

¹⁵ Wuh rawānā hue aur Shām ke faujiyoñ ke pīchhe pīchhe chalne lage. Rāste meñ har taraf kapṛe aur sāmān bikhrā paṛā thā, kyonki faujiyoñ ne bhāgte bhāgte sab kuchh phaiñk kar rāste meñ chhoṛ diyā thā. Isrāīlī rathsawār Dariyā-e-Yardan tak pahuñche aur phir bādshāh ke pās wāpas ā kar sab kuchh kah sunāyā.

¹⁶ Tab Sāmariya ke bāshinde shahr se nikal āe aur Shām kī lashkargāh meñ jā kar sab kuchh lūṭ liyā. Yoñ wuh kuchh pūrā huā jo Rab ne farmāyā thā ki sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāñdī ke ek sikke ke lie bikegā.

¹⁷ Jis afsar ke bāzū kā sahārā bādshāh letā thā use us ne darwāze kī nigarānī karne ke lie bhej diyā thā. Lekin jab log bāhar nikle to afsar un kī zad meñ ā kar un ke paioñ tale kuchlā gayā.

Yon waisā hī huā jaisā mard-e-Ḳhudā ne us waqt kahā thā jab bādshāh us ke ghar āyā thā.

¹⁸ Kyoṅki Ilīshā ne bādshāh ko batāyā thā, “Kal isī waqt shahr ke darwāze par sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāndī ke ek sikke ke lie bikegā.”

¹⁹ Afsar ne etarāz kiyā thā, “Yih nāmumkin hai, ḳhāh Rab āsmān ke darīche kyoṅ na khol de.” Aur mard-e-Ḳhudā ne jawāb diyā thā, “Ap apnī āṅkhoṅ se is kā mushāhadā kareṅge, lekin ḳhud us meṅ se kuchh nahīn khāeṅge.”

²⁰ Ab yih peshgoī pūrī huī, kyoṅki beqābū logon ne use shahr ke darwāze par pānwoṅ tale kuchal diyā, aur wuh mar gayā.

8

Yūrām Bādshāh Shūnīmī Aurat kī Zamīn Wāpas Kar Detā Hai

¹ Ek din Ilīshā ne us aurat ko jis kā beṭā us ne zindā kiyā thā mashwarā diyā, “Apne ḳhāndān ko le kar ārizī taur par bairūn-e-mulk chalī jāeṅ, kyoṅki Rab ne hukm diyā hai ki mulk meṅ sāt sāl tak kāl hogā.”

² Shūnīm kī aurat ne mard-e-Ḳhudā kī bāt mān lī. Apne ḳhāndān ko le kar wuh chalī gaī aur sāt sāl Filistī mulk meṅ rahī.

³ Sāt sāl guzar gae to wuh us mulk se wāpas āī. Lekin kisī aur ne us ke ghar aur zamīn par qabzā kar rakhā thā, is lie wuh madad ke lie bādshāh ke pās gaī.

⁴ Ain us waqt jab wuh darbār meṅ pahuṅchī to bādshāh mard-e-Ḳhudā Ilīshā ke naukar Jaiḥāzī se guftgū kar rahā thā. Bādshāh ne us se

darḵhāst kī thī, “Mujhe wuh tamām baṛe kām sunā do jo Ilīshā ne kie haiñ.”

⁵ Aur ab jab Jaihāzī sunā rahā thā ki Ilīshā ne murdā larke ko kis tarah zindā kar diyā to us kī mān andar ā kar bādshāh se iltamās karne lagī, “Ghar aur zamīn wāpas milne meñ merī madad kījie.” Use dekh kar Jaihāzī ne bādshāh se kahā, “Mere āqā aur bādshāh, yih wuhī aurat hai aur yih us kā wuhī beṭā hai jise Ilīshā ne zindā kar diyā thā.”

⁶ Bādshāh ne aurat se sawāl kiyā, “Kyā yih sahīh hai?” Aurat ne tasdīq meñ use dubārā sab kuchh sunāyā. Tab us ne aurat kā muāmalā kisī darbārī afsar ke sapurd karke hukm diyā, “Dhyān deñ ki ise pūrī milkiyat wāpas mil jāe! Aur jitne paise qabzā karne wālā aurat kī ḡhairmaujūdagī meñ zamīn kī fasloñ se kamā sakā wuh bhī aurat ko de die jāeñ.”

Bin-hadad kī Maut kī Peshgoī

⁷ Ek din Ilīshā Damishq āyā. Us waqt Shām kā bādshāh Bin-hadad bīmār thā. Jab use ittalā milī ki mard-e-Ḳhudā āyā hai

⁸ to us ne apne afsar Hazāel ko hukm diyā, “Mard-e-Ḳhudā ke lie tohfā le kar use milne jāeñ. Wuh Rab se dariyāft kare ki kyā main bīmārī se shafā pāūngā yā nahīñ?”

⁹ Hazāel 40 ūñṭoñ par Damishq kī behtarīn paidāwār lād kar Ilīshā se milne gayā. Us ke pās pahuñch kar wuh us ke sāmne kharā huā aur kahā, “Āp ke beṭe Shām ke bādshāh Bin-hadad ne mujhe āp ke pās bhejā hai. Wuh yih

jānanā chāhtā hai ki kyā main apnī bīmārī se shafā pāūngā yā nahīn?”

¹⁰ Ilīshā ne jawāb diyā, “Jāeñ aur use ittalā deñ, ‘Āp zarūr shafā pāeñge.’ Lekin Rab ne mujh par zāhir kiyā hai ki wuh haqīqat meñ mar jāegā.”

¹¹ Ilīshā khāmosh ho gayā aur tiktīkī bāndh kar baṛī der tak use ghūrtā rahā, phir rone lagā.

¹² Hazāel ne pūchhā, “Mere āqā, āp kyon ro rahe haiñ?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Mujhe mālūm hai ki āp Isrāīliyon ko kitnā nuqsān pahuñchāeñge. Āp un kī qīlāband ābādiyon ko āg lagā kar un ke jawānon ko talwār se qatl kar deñge, un ke chhoṭe bachchon ko zamīn par paṭakh deñge aur un kī hāmīlā auraton ke peṭ chīr ḍāleñge.”

¹³ Hazāel bolā, “Mujh jaise kutte kī kyā haisiyat hai ki itnā baṛā kām karūn?” Ilīshā ne kahā, “Rab ne mujhe dikhā diyā hai ki āp Shām ke bādshāh ban jāeñge.”

¹⁴ Is ke bād Hazāel chalā gayā aur apne mālik ke pās wāpas āyā. Bādshāh ne pūchhā, “Ilīshā ne āp ko kyā batāyā?” Hazāel ne jawāb diyā, “Us ne mujhe yaqīn dilāyā ki āp shafā pāeñge.”

¹⁵ Lekin agle dīn Hazāel ne kambal le kar pānī meñ bhigo diyā aur use bādshāh ke muñh par rakh diyā. Bādshāh kā sāñs ruk gayā aur wuh mar gayā. Phir Hazāel taḥtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūrām

¹⁶ Yahūrām bin Yahūsafat Isrāīl ke bādshāh Yūrām kī hukūmat ke pāñchweñ sāl meñ

Yahūdāh kā bādshāh banā. Shurū meñ wuh apne bāp ke sāth hukūmat kartā thā.

17 Yahūrām 32 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā.

18 Us kī shādī Isrāil ke bādshāh Aḳhiyab kī beṭī se huī thī, aur wuh Isrāil ke bādshāhoñ aur ḳhāskar Aḳhiyab ke ḳhāndān ke bure namūne par chaltā rahā. Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā.

19 To bhī wuh apne ḳhādīm Dāūd kī ḳhātir Yahūdāh ko tabāh nahīñ karnā chāhtā thā, kyōñki us ne Dāūd se wādā kiyā thā kī terā aur terī aulād kā charāḡh hameshā tak jaltā rahegā.

20 Yahūrām kī hukūmat ke daurān Adomiyoñ ne baḡhāwat kī aur Yahūdāh kī hukūmat ko radd karke apnā bādshāh muḳarrar kiyā.

21 Tab Yahūrām apne tamām rathoñ ko le kar Saīr ke qarīb āyā. Jab jang chhiṛ gaī to Adomiyoñ ne use aur us ke rathoñ par muḳarrar afsaroñ ko gher liyā. Rāt ko bādshāh gherne wāloñ kī safoñ ko torne meñ kāmyāb ho gayā, lekin us ke fauji use chhoṛ kar apne apne ghar bhāg gae.

22 Is wajah se Mulk-e-Adom āj tak dubārā Yahūdāh kī hukūmat ke taht nahīñ āyā. Usī waqt Libnā Shahr bhī sarkash ho kar ḳhudmuḳhtār ho gayā.

23 Bāqī jo kuchh Yahūrām kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh 'Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḳh' kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

24 Jab Yahūrām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo 'Dāūd kā Shahr' kahlātā hai ḳhāndānī qabr

meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Aḳhaziyāh taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Aḳhaziyāh

²⁵ Aḳhaziyāh bin Yahūrām Isrāil ke bādshāh Yūrām bin Aḳhiyab kī hukūmat ke 12weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā.

²⁶ Wuh 22 sāl kī umr meñ taḳhtnashīn huā aur Yarūshalam meñ rah kar ek sāl bādshāh rahā. Us kī māñ Ataliyāh Isrāil ke bādshāh Umrī kī potī thī.

²⁷ Aḳhaziyāh bhī Aḳhiyab ke ḳhāndān ke bure namūne par chal parā. Aḳhiyab ke gharāne kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wajah yih thī ki us kā rishtā Aḳhiyab ke ḳhāndān ke sāth bandh gayā thā.

²⁸ Ek din Aḳhaziyāh Bādshāh Yūrām bin Aḳhiyab ke sāth mil kar Rāmāt-jiliyād gayā tāki Shām ke bādshāh Hazāel se laṛe. Jab jang chhiṛ gaī to Yūrām Shām ke faujiyon ke hāthoñ zaḳhmī huā

²⁹ aur maidān-e-jang ko chhoṛ kar Yazrael wāpas āyā tāki zaḳhm bhar jāeñ. Jab wuh wahāñ ṭhahrā huā thā to Yahūdāh kā bādshāh Aḳhaziyāh bin Yahūrām us kā hāl pūchhne ke lie Yazrael āyā.

9

Ilīshā Yāhū ko Masah Kartā Hai

¹ Ek din Ilīshā nabī ne nabiyon ke guroh meñ se ek ko bulā kar kahā, “Safr ke lie kamarbastā ho kar Rāmāt-jiliyād ke lie rawānā ho jāeñ. Zaitūn ke tel kī yih kuppī apne sāth le jāeñ.

² Wahān pahuñch kar Yāhū bin Yahūsafat bin Nimsī ko talāsh karen. Jab us se mulāqāt ho to use us ke sāthiyon se alag karke kisī andarūnī kamre meñ le jāen.

³ Wahān kuppī le kar Yāhū ke sar par tel unḍel deñ aur kaheñ, ‘Rab farmātā hai ki maiñ tujhe tel se masah karke Isrāil kā bādshāh banā detā hūn.’ Is ke bād der na karen balki fauran darwāze ko khol kar bhāg jāen!”

⁴ Chunānche jawān nabī Rāmāt-jiliyād ke lie rawānā huā.

⁵ Jab wahān pahuñchā to faujī afsar mil kar baiṭhe hue the. Wuh un ke qarīb gayā aur bolā, “Mere pās kamāñdar ke lie paighām hai.” Yāhū ne sawāl kiyā, “Ham meñ se kis ke lie?” Nabī ne jawāb diyā, “Āp hī ke lie.”

⁶ Yāhū kharā huā aur us ke sāth ghar meñ gayā. Wahān nabī ne Yāhū ke sar par tel unḍel kar kahā, “Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Maiñ ne tujhe masah karke apnī qaum kā bādshāh banā diyā hai.

⁷ Tujhe apne mālik Aḳhiyab ke pūre ḳhāndān ko halāk karnā hai. Yon maiñ un nabiyon kā intaqām lūngā jo merī ḳhidmat karte hue shahīd ho gae haiñ. Hāñ, maiñ Rab ke un tamām ḳhādimoñ kā badlā lūngā jinheñ Īzabil ne qatl kiyā hai.

⁸ Aḳhiyab kā pūrā gharānā tabāh ho jāegā. Maiñ us ke ḳhāndān ke har mard ko halāk kar dūngā, ḳhāh wuh bāligh ho yā bachchā.

⁹ Merā Aḳhiyab ke ḳhāndān ke sāth wuhī sulūk hogā jo maiñ ne Yarubiyām bin Nabāt aur Bāshā bin Aḳhiyāh ke ḳhāndānon ke sāth kiyā.

¹⁰ Jahān tak Īzabil kā tālluq hai use dafnāyā nahīn jāegā balki kutte use Yazrael kī zamīn par khā jāenge.’ ” Yih kah kar nabī darwāzā khol kar bhāg gayā.

¹¹ Jab Yāhū nikal kar apne sāthī afsaroñ ke pās wāpas āyā to unhoñ ne pūchhā, “Kyā sab k̄hairiyat hai? Yih dīwānā āp se kyā chāhtā thā?” Yāhū bolā, “K̄hair, āp to is qism ke logoñ ko jānte haiñ ki kis tarah kī gappeñ hāñkte haiñ.”

¹² Lekin us ke sāthī is jawāb se mutma’in na hue, “Jhūṭ! Sahīh bāt batāen.” Phir Yāhū ne unheñ khul kar bāt batāī, “Ādmī ne kahā, ‘Rab farmātā hai ki maiñ ne tujhe masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai.’ ”

¹³ Yih sun kar afsaroñ ne jaldī jaldī apnī chādaroñ ko utār kar us ke sāmne sīrhiyoñ par bichhā diyā. Phir wuh narsingā bajā bajā kar nārā lagāne lage, “Yāhū Bādshāh zindābād!”

Yūrām aur Aḳhaziyāh kā Anjām

¹⁴ Yāhū bin Yahūsafat bin Nimsī fauran Yūrām Bādshāh ko taḳht se utārne ke mansūbe bāndhne lagā. Yūrām us waqt pūrī Isrāīlī fauj samet Rāmāt-jiliyād ke qarīb Damishq ke bādshāh Hazāel se laḳ rahā thā. Lekin shahr kā difā karte karte

¹⁵ bādshāh Shām ke faujiyoñ ke hāthoñ zaḳhmī ho gayā thā aur maidān-e-jang ko chhoḳ kar Yazrael wāpas āyā thā tāki zaḳhm bhar jāen. Ab Yāhū ne apne sāthī afsaroñ se kahā, “Agar āp wāqai mere sāth haiñ to kisī ko bhī shahr se nikalne na deñ, warnā k̄hatrā hai ki koī Yazrael jā kar bādshāh ko ittalā de de.”

16 Phir wuh rath par sawār ho kar Yazrael chalā gayā jahān Yūrām ārām kar rahā thā. Us waqt Yahūdāh kā bādshāh Aḳhaziyāh bhī Yūrām se milne ke lie Yazrael āyā huā thā.

17 Jab Yazrael ke burj par khaṛe pahredār ne Yāhū ke ḡhol ko shahr kī taraf āte hue dekhā to us ne bādshāh ko ittalā dī. Yūrām ne hukm diyā, “Ek ghurṣawār ko un kī taraf bhej kar un se mālūm karen ki sab ḳhairiyat hai yā nahīn.”

18 Ghurṣawār shahr se niklā aur Yāhū ke pās ā kar kahā, “Bādshāh pūchhte haiñ ki kyā sab ḳhairiyat hai?” Yāhū ne jawāb diyā, “Is se āp kā kyā wāstā? Āeñ, mere pīchhe ho leñ.” Burj par ke pahredār ne bādshāh ko ittalā dī, “Qāsīd un tak pahuñch gayā hai, lekin wuh wāpas nahīn ā rahā.”

19 Tab bādshāh ne ek aur ghurṣawār ko bhej diyā. Yāhū ke pās pahuñch kar us ne bhī kahā, “Bādshāh pūchhte haiñ ki kyā sab ḳhairiyat hai?” Yāhū ne jawāb diyā, “Is se āp kā kyā wāstā? Mere pīchhe ho leñ.”

20 Burj par ke pahredār ne yih dekh kar bādshāh ko ittalā dī, “Hamārā qāsīd un tak pahuñch gayā hai, lekin yih bhī wāpas nahīn ā rahā. Aisā lagtā hai ki un kā rāhnumā Yāhū bin Nimsī hai, kyonki wuh apne rath ko dīwāne kī tarah chalā rahā hai.”

21 Yūrām ne hukm diyā, “Mere rath ko taiyār karo!” Phir wuh aur Yahūdāh kā bādshāh apne apne rath meñ sawār ho kar Yāhū se milne ke lie shahr se nikle. Un kī mulāqāt us bāḡh ke pās huī jo Nabot Yazraelī se chhīn liyā gayā thā.

22 Yāhū ko pahchān kar Yūrām ne pūchhā, “Yāhū, kyā sab ḵhairiyat hai?” Yāhū bolā, “Ḵhairiyat kaise ho saktī hai jab terī mān Īzabil kī butparastī aur jādūgarī har taraf phailī huī hai?”

23 Yūrām Bādshāh chillā uṭhā, “Ai Aḵhaziyāh, ḡhaddārī!” Aur muṛ kar bhāgne lagā.

24 Yāhū ne fauran apnī kamān khīnch kar tīr chalāyā jo sīdhā Yūrām ke kandhoñ ke darmiyān yoñ lagā ki dil meñ se guzar gayā. Bādshāh ek dam apne rath meñ gir paṛā.

25 Yāhū ne apne sāth wāle afsar Bidqar se kahā, “Is kī lāsh uṭhā kar us bāḡh meñ phaiñk deñ jo Nabot Yazraelī se chhīn liyā gayā thā. Kyoñki wuh din yād karenñ jab ham donoñ apne rathoñ ko is ke bāp Aḵhiyab ke pīchhe chalā rahe the aur Rab ne Aḵhiyab ke bāre meñ elān kiyā,

26 ‘Yaḡīn jān ki kal Nabot aur us ke beṭoñ kā qatl mujh se chhupā na rahā. Is kā muāwazā mainñ tujhe Nabot kī isī zamīn par dūngā.’ Chunāñche ab Yūrām ko uṭhā kar us zamīn par phaiñk deñ tāki Rab kī bāt pūrī ho jāe.”

27 Jab Yahūdāh ke bādshāh Aḵhaziyāh ne yih dekhā to wuh Bait-gān kā rāstā le kar farār ho gayā. Yāhū us kā tāqqub karte hue chillāyā, “Use bhī mār do!” Ibliyām ke qarīb jahān rāstā jūr kī taraf chaṛhtā hai Aḵhaziyāh apne rath meñ chalte chalte zaḡhmī huā. Wuh bach to niklā lekin Majiddo pahuñch kar mar gayā.

28 Us ke mulāzim lāsh ko rath par rakh kar Yarūshalam lāe. Wahān use Yarūshalam ke

us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai k̄hāndānī qabr meñ dafnāyā gayā.

²⁹ Aḳhaziyāh Yūrām bin Aḳhiyab kī hukūmat ke 11weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh ban gayā thā.

Īzabil kā Anjām

³⁰ Is ke bād Yāhū Yazrael chalā gayā. Jab Īzabil ko ittalā milī to us ne apnī āñkhoñ meñ surmā lagā kar apne bāloñ ko k̄hūbsūratī se sañwārā aur phir khīrkī se bāhar jhānkne lagī.

³¹ Jab Yāhū mahal ke geṭ meñ dāḳhil huā to Īzabil chillāī, “Ai Zimrī jis ne apne mālik ko qatl kar diyā hai, kyā sab k̄hairiyat hai?”

³² Yāhū ne ūpar dekh kar āwāz dī, “Kaun mere sāth hai, kaun?” Do yā tīn k̄hwājāsaraoñ ne khīrkī se bāhar dekh kar us par nazar ḍālī

³³ to Yāhū ne unheñ hukm diyā, “Use nīche phaiñk do!”

Tab unhoñ ne malikā ko nīche phaiñk diyā. Wuh itne zor se zamīn par girī ki k̄hūn ke chhīñṭe dīwār aur ghoṛoñ par par gae. Yāhū aur us ke logoñ ne apne rathoñ ko us ke ūpar se guzarne diyā.

³⁴ Phir Yāhū mahal meñ dāḳhil huā aur khāyā aur piyā. Is ke bād us ne hukm diyā, “Koī jāe aur us lānatī aurat ko dafn kare, kyonki wuh bādshāh kī beṭī thī.”

³⁵ Lekin jab mulāzim use dafn karne ke lie bāhar nikle to dekhā ki sirf us kī khopaṛī, hāth aur pāñw bāqī rah gae haiñ.

³⁶ Yāhū ke pās wāpas jā kar unhoñ ne use āgāh kiyā. Tab us ne kahā, “Ab sab kuchh pūrā

huā hai jo Rab ne apne ḳhādīm Iliyās Tishbī kī mārīfat farmāyā thā, ‘Yazrael kī zamīn par kutte Īzābil kī lāsh khā jāēnge.

³⁷ Us kī lāsh Yazrael kī zamīn par gobar kī tarah parī rahegī tāki koī yaqīn se na kah sake ki wuh kahān hai.’ ”

10

Yāhū Aḳhiyab kī Aulād ko Halāk Kartā Hai

¹ Sāmariya meñ Aḳhiyab ke 70 beṭe the. Ab Yāhū ne ḳhat likh kar Sāmariya bhej die. Yazrael ke afsarōñ, shahr ke buzurgoñ aur Aḳhiyab ke beṭōñ ke sarparastōñ ko yih ḳhat mil gae. Aur un meñ zail kī ḳhabar likhī thī,

² “Āp ke mālik ke beṭe āp ke pās haiñ. Āp qilāband shahr meñ rahte haiñ, aur āp ke pās hathiyār, rath aur ghoṛe bhī haiñ. Is lie main āp ko chailēñj detā hūñ ki yih ḳhat parṭhe hī

³ apne mālik ke sab se achchhe aur lāyq beṭe ko chun kar use us ke bāp ke taḳht par biṭhā deñ. Phir apne mālik ke ḳhāndān ke lie laṛeñ!”

⁴ Lekin Sāmariya ke buzurg behad saham gae aur āpas meñ kahne lage, “Agar do bādshāh us kā muḳābalā na kar sake to ham kyā kar sakte haiñ?”

⁵ Is lie mahal ke inchārj, Sāmariya par muḳarrar afsar, shahr ke buzurgoñ aur Aḳhiyab ke beṭōñ ke sarparastōñ ne Yāhū ko paighām bhejā, “Ham āp ke ḳhādīm haiñ aur jo kuchh āp kaheñge ham karne ke lie taiyār haiñ. Ham kisī ko bādshāh muḳarrar nahīñ kareñge. Jo kuchh āp munāsib samajhte haiñ wuh kareñ.”

⁶ Yih parh kar Yāhū ne ek aur khat likh kar Sāmariya bhejā. Us meñ likhā thā, “Agar āp wāqāi mere sāth haiñ aur mere tābe rahnā chāhte haiñ to apne mālik ke beṭoñ ke saroñ ko kāt kar kal is waqt tak Yazrael meñ mere pās le āeñ.” Kyoñki Aqhiyab ke 70 beṭe Sāmariya ke baroñ ke pās rah kar parwarish pā rahe the.

⁷ Jab khat un ke pās pahuñch gayā to in ādmiyoñ ne 70 ke 70 shahzādoñ ko zabah kar diyā aur un ke saroñ ko ṭokroñ meñ rakh kar Yazrael meñ Yāhū ke pās bhej diyā.

⁸ Ek qāsid ne Yāhū ke pās ā kar ittalā dī, “Wuh bādshāh ke beṭoñ ke sar le kar āe haiñ.” Tab Yāhū ne hukm diyā, “Shahr ke darwāze par un ke do dher lagā do aur unheñ subah tak wahīñ rahne do.”

⁹ Agle din Yāhū subah ke waqt niklā aur darwāze ke pās khare ho kar logoñ se muḵhātib huā, “Yūrām kī maut ke nāte se āp be'ilzām haiñ. Maiñ hī ne apne mālik ke qhilāf mansūbe bāndh kar use mār dālā. Lekin kis ne in tamām beṭoñ kā sar qalam kar diyā?”

¹⁰ Chunāñche āj jān leñ ki jo kuchh bhī Rab ne Aqhiyab aur us ke qhāndān ke bāre meñ farmāyā hai wuh pūrā ho jāegā. Jis kā elān Rab ne apne qhādīm İliyās kī mārifat kiyā hai wuh us ne kar liyā hai.”

¹¹ Is ke bād Yāhū ne Yazrael meñ rahne wāle Aqhiyab ke bāqī tamām rishtedāroñ, bare afsaroñ, qarībī dostoñ aur pujāriyoñ ko halāk kar diyā. Ek bhī na bachā.

¹² Phir wuh Sāmariya ke lie rawānā huā. Rāste meñ jab Bait-iqad-roīm ke qarīb pahuñch gayā

¹³ to us kī mulāqāt Yahūdāh ke bādshāh Aḳhaziyāh ke chand ek rishtedāron se huī. Yāhū ne pūchhā, “Āp kaun haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham Aḳhaziyāh ke rishtedār haiñ aur Sāmariya kā safr kar rahe haiñ. Wahāñ ham bādshāh aur malikā ke beṭoñ se milnā chāhte haiñ.”

¹⁴ Tab Yāhū ne hukm diyā, “Unheñ zindā pakaṛo!” Unhoñ ne unheñ zindā pakaṛ kar Bait-iqad ke hauz ke pās mār ḍālā. 42 ādmiyoñ meñ se ek bhī na bachā.

¹⁵ Us jagah ko chhoṛ kar Yāhū āge niklā. Chalthe chalte us kī mulāqāt Yūnadab bin Raikāb se huī jo us se milne ā rahā thā. Yāhū ne salām karke kahā, “Kyā āp kā dil mere bāre meñ muḳhlis hai jaisā ki merā dil āp ke bāre meñ hai?” Yūnadab ne jawāb diyā, “Jī hāñ.” Yāhū bolā, “Agar aisā hai, to mere sāth hāth milāeñ.” Yūnadab ne us ke sāth hāth milāyā to Yāhū ne use apne rath par sawār hone diyā.

¹⁶ Phir Yāhū ne kahā, “Āeñ mere sāth aur merī Rab ke lie jidd-o-jahd dekkeñ.” Chunāñche Yūnadab Yāhū ke sāth Sāmariya chalā gayā.

¹⁷ Sāmariya pahuñch kar Yāhū ne Aḳhiyab ke ḳhāndān ke jitne afrād ab tak bach gae the halāk kar die. Jis tarah Rab ne Iliyās ko farmāyā thā usī tarah Aḳhiyab kā pūrā gharānā miṭ gayā.

Yāhū Bāl ke Tamām Pujāriyoñ ko Qatl Kartā Hai

¹⁸ Is ke bād Yāhū ne tamām logoñ ko jamā karke elān kiyā, “Aḳhiyab ne Bāl Dewatā kī parastish thoṛī kī hai. Maiñ kahīñ zyādā us kī pūjā karūnga!

19 Ab jā kar Bāl ke tamām nabiyōn, ḳhidmatguzārōn aur puḳārīyōn ko bulā lāēn. Ḳhayāl karen ki ek bhī dūr na rahe, kyonki main Bāl ko baḳī qurbānī pesh karūnga. Jo bhī āne se inkār kare use sazā-e-maut dī jāegī.”

Is tarah Yāhū ne Bāl ke ḳhidmatguzārōn ke lie jāl bichhā diyā tāki wuh us meñ phaḳs kar halāk ho jāēn.

20-21 Us ne pūre Isrāīl meñ qāsid bhej kar elān kiyā, “Bāl Dewatā ke lie muḳaddas īd manāēn!” Chunānche Bāl ke tamām puḳārī āe, aur ek bhī ijtimā se dūr na rahā. Itne jamā hue ki Bāl kā mandir ek sire se dūsre sire tak bhar gayā.

22 Yāhū ne īd ke kapḱōn ke inchārj ko hukm diyā, “Bāl ke tamām puḳārīyōn ko īd ke libās de denā.” Chunānche sab ko libās die gae.

23 Phir Yāhū aur Yūnadab bin Raikāb Bāl ke mandir meñ dāḳhil hue, aur Yāhū ne Bāl ke ḳhidmatguzārōn se kahā, “Dhyān den ki yahān āp ke sāth Rab kā koī ḳhādim maujūd na ho. Sirf Bāl ke puḳārī hone chāhieñ.”

24 Donōn ādmī sāmne gae tāki zabah kī aur bhasm hone wālī qurbāniyān pesh karen. Itne meñ Yāhū ke 80 ādmī bāhar mandir ke irdgird khare ho gae. Yāhū ne unheñ hukm de kar kahā thā, “Ḳhabardār! Jo pūḳā karne wālōn meñ se kisī ko bachne de use sazā-e-maut dī jāegī.”

25 Jyon hī Yāhū bhasm hone wālī qurbānī ko chaḱhāne se fāriḱh huā to us ne apne muhāfizoñ aur afsarōn ko hukm diyā, “Andar jā kar sab ko mār denā. Ek bhī bachne na pāe.” Wuh dāḳhil hue aur apnī talwārōn ko khīnch kar sab ko mār ḳālā. Lāshōn ko unhoñ ne bāhar phaiḱk diyā.

Phir wuh mandir ke sab se andar wāle kamre meñ gae

²⁶ jahān but thā. Use unhoñ ne nikāl kar jalā diyā

²⁷ aur Bāl kā satūn bhī ṭukṛe ṭukṛe kar diyā. Bāl kā pūrā mandir dhā diyā gayā, aur wuh jagah baitul-ḳhalā ban gaī. Āj tak wuh is ke lie istemāl hotā hai.

Yāhū kī Hukūmat

²⁸ Is tarah Yāhū ne Isrāīl meñ Bāl Dewatā kī pūjā ḳhatm kar dī.

²⁹ To bhī wuh Yarubiyām bin Nabāt ke un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā. Baitel aur Dān meñ qāym sone ke bachhṛoñ kī pūjā ḳhatm na huī.

³⁰ Ek din Rab ne Yāhū se kahā, “Jo kuchh mujhe pasand hai use tū ne achchhī tarah saranjām diyā hai, kyoñki tū ne Aḳhiyab ke gharāne ke sāth sab kuchh kiyā hai jo merī marzī thī. Is wajah se terī aulād chauthī pusht tak Isrāīl par hukūmat kartī rahegī.”

³¹ Lekin Yāhū ne pūre dil se Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī shariāt ke mutābiq zindagī na guzārī. Wuh un gunāhoñ se bāz āne ke lie taiyār nahīn thā jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā.

³² Yāhū kī hukūmat ke daurān Rab Isrāīl kā ilāqā chhoṭā karne lagā. Shām ke bādshāh Hazāel ne Isrāīl ke us pūre ilāqe par qabzā kar liyā

³³ jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ thā. Jad, Rūbīn aur Manassī kā ilāqā Jiliyād Basan se le

kar Dariyā-e-Arnon par wāq̄e Aroīr tak Shām ke bādshāh ke hāth meñ ā gayā.

³⁴ Bāqī jo kuchh Yāhū kī hukūmat ke daurān huā, jo us ne kiyā aur jo kāmyābiyān use hāsil huīn wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

³⁵⁻³⁶ Wuh 28 sāl Sāmariya meñ bādshāh rahā. Wahān wuh dafn bhī huā. Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Yahuāq̄haz taq̄htnashīn huā.

11

Yahūdāh meñ Ataliyāh kī Zālimānā Hukūmat

¹ Jab Aq̄haziyāh kī mān Ataliyāh ko mālūm huā ki merā beṭā mar gayā hai to wuh Aq̄haziyāh kī tamām aulād ko qatl karne lagī.

² Lekin Aq̄haziyāh kī sagī bahan Yahūsabā ne Aq̄haziyāh ke chhoṭe beṭe Yuās ko chupke se un shahzādoñ meñ se nikāl liyā jinheñ qatl karnā thā aur use us kī dāyā ke sāth ek ṣṭor meñ chhupā diyā jis meñ bistar waḡhairā mahfūz rakhe jāte the. Is tarah wuh bach gayā.

³ Bād meñ Yuās ko Rab ke ghar meñ muntaqil kiyā gayā jahān wuh us ke sāth un chhih sāloñ ke daurān chhupā rahā jab Ataliyāh malikā thī.

Ataliyāh kā Anjām aur Yuās Bādshāh Ban Jātā Hai

⁴ Ataliyāh kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Yahoyadā Imām ne sau sau sipāhiyoñ par muqarrar afsaroñ, Kārī nāmī dastoñ aur shāhī muhāfizoñ ko Rab ke ghar meñ bulā liyā. Wahān

us ne qasam khilā kar un se ahd bāndhā. Phir us ne bādshāh ke beṭe Yuās ko pesh karke

⁵ unheñ hidāyat kī, “Agle Sabat ke din āp meñ se jitne ḍyūṭī par āeñge wuh tīn hissoñ meñ taqsīm ho jāeñ. Ek hissā shāhī mahal par pahrā de,

⁶ dūsra Sūr nāmī darwāze par aur tīsrā shāhī muhāfizoñ ke pīchhe ke darwāze par. Yoñ āp Rab ke ghar kī hifāzat kareñge.

⁷ Dūsre do guroh jo Sabat ke din ḍyūṭī nahīn karte unheñ Rab ke ghar meñ ā kar Yuās Bādshāh kī pahrādārī karnī hai.

⁸ Wuh us ke irdgird dāyrā banā kar apne hathiyāroñ ko pakare rakheñ aur jahāñ bhī wuh jāe use ghere rakheñ. Jo bhī is dāyre meñ ghusne kī koshish kare use mār ḍālnā.”

⁹ So sau sipāhiyoñ par muqarrar afsaroñ ne aisā hī kiyā. Agle Sabat ke din wuh sab apne faujiyoñ samet Yahoyadā Imām ke pās āe. Wuh bhī āe jo ḍyūṭī par the aur wuh bhī jin kī ab chhuṭṭī thī.

¹⁰ Imām ne afsaroñ ko Dāūd Bādshāh ke wuh neze aur ḍhāleñ dīñ jo ab tak Rab ke ghar meñ mahfūz rakhī huī thīñ.

¹¹ Phir muhāfiz hathiyāroñ ko hāth meñ pakare bādshāh ke gird khare ho gae. Qurbāngāh aur Rab ke ghar ke darmiyān un kā dāyrā Rab ke ghar kī junūbī dīwār se le kar us kī shimālī dīwār tak phailā huā thā.

¹² Phir Yahoyadā bādshāh ke beṭe Yuās ko bāhar lāyā aur us ke sar par tāj rakh kar use qawānīn kī kitāb de dī. Yoñ Yuās ko bādshāh banā diyā gayā. Unhoñ ne use masah karke

tāliyān bajāīn aur buland āwāz se nārā lagāne lage, “Bādshāh zindābād!”

13 Jab muhāfizon aur bāqī logon kā shor Ataliyāh tak pahuñchā to wuh Rab ke ghar ke sahan meñ un ke pās āī.

14 Wahān pahuñch kar wuh kyā dekhtī hai ki nayā bādshāh us satūn ke pās kharā hai jahān bādshāh riwāj ke mutābiq kharā hotā hai, aur wuh afsaron aur turam bajāne wālon se ghirā huā hai. Tamām ummat bhī sāth kharī turam bajā bajā kar khushī manā rahī hai. Ataliyāh ranjish ke mārē apne kapṛe phar kar chīkh uṭhī, “Ġhaddārī, Ġhaddārī!”

15 Yahoyadā Imām ne sau sau faujiyon par muqarrar un afsaron ko bulāyā jin ke sapurd fauj kī gaī thī aur unheñ hukm diyā, “Use bāhar le jāēn, kyonki munāsib nahīn ki use Rab ke ghar ke pās mārā jāe. Aur jo bhī us ke pīchhe āe use talwār se mār denā.”

16 Wuh Ataliyāh ko pakaṛ kar us rāste par le gae jis par chalte hue ghoṛe mahal ke pās pahuñchte haiñ. Wahān use mār diyā gayā.

17 Phir Yahoyadā ne bādshāh aur qaum ke sāth mil kar Rab se ahd bāndh kar wādā kiyā ki ham Rab kī qaum raheñge. Is ke alāwā bādshāh ne Yahoyadā kī mārifat qaum se bhī ahd bāndhā.

18 Is ke bād ummat ke tamām log Bāl ke mandir par ṭuṭ paṛe aur use dhā diyā. Us kī qurbāngāhon aur buton ko ṭukṛe ṭukṛe karke unhon ne Bāl ke pujārī Mattān ko qurbāngāhon ke sāmne hī mār dālā. Rab ke ghar par pahredār kharē karne ke bād

19 Yahoyadā sau sau faujiyon par muqarrar afsaron, Kārī nāmī doston, mahal ke muhāfizon aur bāqī pūrī ummat ke hamrāh julūs nikāl kar bādshāh ko Rab ke ghar se mahal meñ le gayā. Wuh muhāfizon ke darwāze se ho kar dākhlil hue. Bādshāh shāhī taqht par baiṭh gayā,

20 aur tamām ummat khushī manātī rahī. Yoñ Yarūshalam Shahr ko sukūn milā, kyonki Ataliyāh ko mahal ke pās talwār se mār diyā gayā thā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yuās

21 Yuās sāt sāl kā thā jab taqhtnashīn huā.

12

1 Wuh Isrāīl ke bādshāh Yāhū kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 40 sāl thā. Us kī mān Zibiyāh Bair-sabā kī rahne wālī thī.

2 Jab tak Yahoyadā us kī rāhnumāī kartā thā Yuās wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā.

3 To bhī ūnchī jaghoñ ke mandir dūr na kie gae. Awām māmūl ke mutābiq wahāñ apnī qurbāniyāñ pesh karte aur baḳhūr jalāte rahe.

Yuās Rab ke Ghar kī Marammat Karwātā Hai

4 Ek dīn Yuās ne imāmoñ ko hukm diyā, “Rab ke lie maḳhsūs jitne bhī paise Rab ke ghar meñ lāe jāte haiñ un sab ko jamā karen, chāhe wuh mardumshumārī ke ṭaiks * yā kisī mannat ke zimn meñ die gae hoñ, chāhe razākārānā taur par adā kie gae hoñ.

* 12:4 Dekhie khurūj 30:11-16.

⁵ Yih tamām paise imāmoñ ke sapurd kie jāeñ. In se āp ko jahān bhī zarūrat hai Rab ke ghar kī darāroñ kī marammat karwānī hai.”

⁶ Lekin Yuās kī hukūmat ke 23weñ sāl meñ us ne dekhā ki ab tak Rab ke ghar kī darāroñ kī marammat nahīn huī.

⁷ Tab us ne Yahoyadā aur bāqī imāmoñ ko bulā kar pūchhā, “Āp Rab ke ghar kī marammat kyoñ nahīn karā rahe? Ab se āp ko in paison se āp kī apnī zarūriyāt pūrī karne kī ijāzat nahīn balki tamām paise Rab ke ghar kī marammat ke lie istemāl karne haiñ.”

⁸ Imām mān gae ki ab se ham logoñ se hadiyā nahīn leñge aur ki is ke badle hamēñ Rab ke ghar kī marammat nahīn karwānī paregī.

⁹ Phir Yahoyadā Imām ne ek sandūq le kar us ke dhakne meñ sūrākh banā diyā. Is sandūq ko us ne qurbāngāh ke pās rakh diyā, us darwāze ke dahnī taraf jis meñ se parastār Rab ke ghar ke sahan meñ dākhil hote the. Jab log apne hadiyājāt Rab ke ghar meñ pesh karte to darwāze kī pahrādārī karne wāle imām tamām paison ko sandūq meñ ḍāl dete.

¹⁰ Jab kabhī patā chaltā ki sandūq bhar gayā hai to bādshāh kā mīrmunshī aur imām-e-āzam āte aur tamām paise gin kar thailiyon meñ ḍāl dete the.

¹¹ Phir yih gine hue paise un thekedāroñ ko die jāte jin ke sapurd Rab ke ghar kī marammat kā kām kiyā gayā thā. In paison se wuh marammat karne wāle kārigaroñ kī ujrat adā karte the. In meñ baṛhaī, imārat par kām karne wāle,

¹² rāj aur patthar tarāshne wāle shāmil the.

Is ke alāwā unhoñ ne yih paise darāroñ kī marammat ke lie darkār lakaṛī aur tarāshe hue pattharoñ ke lie bhī istemāl kie. Bāqī jitne aḵhrājāt Rab ke ghar ko bahāl karne ke lie zarūrī the wuh sab in paison se pūre kie gae.

¹³ Lekin in hadiyājāt se sone yā chāndī kī chīzeñ na banwāī gañ, na chāndī ke bāsan, battī katarne ke auzār, chhirkāw ke kaṭore yā turam.

¹⁴ Yih sirf aur sirf thekedāroñ ko die gae tāki wuh Rab ke ghar kī marammat kar sakeñ.

¹⁵ Thekedāroñ se hisāb na liyā gayā jab unheñ kāriḡaroñ ko paise dene the, kyoñki wuh qābil-e-etamād the.

¹⁶ Mahz wuh paise jo qusūr aur gunāh kī qurbāniyoñ ke lie milte the Rab ke ghar kī marammat ke lie istemāl na hue. Wuh imāmoñ kā hissā rahe.

Kharāj Milne par Hazāel Yarūshalam ko Chhortā Hai

¹⁷ Un dinoñ meñ Shām ke bādshāh Hazāel ne Jāt par hamlā karke us par qabzā kar liyā. Is ke bād wuh muṛ kar Yarūshalam kī taraf baṛhne lagā tāki us par bhī hamlā kare.

¹⁸ Yih dekh kar Yahūdāh ke bādshāh Yuās ne un tamām hadiyājāt ko ikatṭhā kiyā jo us ke bāpdādā Yahūsafat, Yahūrām aur Aḵhaziyāh ne Rab ke ghar ke lie maḵsūs kie the. Us ne wuh bhī jamā kie jo us ne ḵhud Rab ke ghar ke lie maḵsūs kie the. Yih chīzeñ us sāre sone ke sāth milā kar jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḵhazānoñ meñ thā us ne sab kuchh Hazāel ko bhej diyā. Tab Hazāel Yarūshalam ko chhoṛ kar chalā gayā.

Yuās kī Maut

¹⁹ Bāqī jo kuchh Yuās kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā us kā zikr ‘Shāhān-e-Yahūdāh’ kī kitāb meñ kiyā gayā hai.

²⁰ Ek din us ke afsarōñ ne us ke k̄hilāf s̄zish karke use qatl kar diyā jab wuh Bait-millo ke pās us rāste par thā jo Sillā kī taraf utar jātā thā.

²¹ Qātilōñ ke nām Yūzabad bin Sim'āt aur Yahūzabad bin Shūmīr the. Yuās ko Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai k̄hāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Amasiyāh taḳhtnashīn huā.

13*Isrāil kā Bādshāh Yahuāḳhaz*

¹ Yahuāḳhaz bin Yāhū Yahūdāh ke bādshāh Yuās bin Aḳhaziyāh kī hukūmat ke 23weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 17 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā.

² Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, kyonki wuh bhī Yarubiyām bin Nabāt ke bure namūne par chaltā rahā. Us ne wuh gunāh jāri rakhe jo karne par Yarubiyām ne Isrāil ko uksāyā thā. Us butparastī se wuh kabhī bāz na āyā.

³ Is wajah se Rab Isrāil se bahut nārāz huā, aur wuh Shām ke bādshāh Hazāel aur us ke beṭe Bin-hadad ke wasīle se unheñ bār bār dabātā rahā.

⁴ Lekin phir Yahuāḳhaz ne Rab kā ḡhazab ṭhandā kiyā, aur Rab ne us kī minnateñ sunīñ, kyonki use mālūm thā ki Shām kā bādshāh Isrāil par kitnā zulm kar rahā hai.

⁵ Rab ne kisī ko bhej diyā jis ne unheñ Shām ke zulm se āzād karwāyā. Is ke bād wuh pahle kī tarah sukūn ke sāth apne gharoñ meñ rah sakte the.

⁶ To bhī wuh un gunāhoñ se bāz na āe jo karne par Yarubiyām ne unheñ uksāyā thā balki un kī yih butparastī jāri rahī. Yasīrat Dewī kā but bhī Sāmariya se hatāyā na gayā.

⁷ Ākhir meñ Yahuākḥaz ke sirf 50 ghurṣawār, 10 rath aur 10,000 piyādā sipāhī rah gae. Fauj kā bāqī hissā Shām ke bādshāh ne tabāh kar diyā thā. Us ne Isrāīlī faujiyoñ ko kuchal kar yoñ uṛā diyā thā jis tarah dhūl anāj ko gāhte waqt uṛ jāti hai.

⁸ Bāqī jo kuchh Yahuākḥaz kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsil huīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kī gai haiñ.

⁹ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yahuās taḥtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Yahuās

¹⁰ Yahuās bin Yahuākḥaz Yahūdāh ke bādshāh Yuās kī hukūmat ke 37weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā.

¹¹ Yahuās kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā balki yih butparastī jāri rahī.

¹² Bāqī jo kuchh Yahuās kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsil huīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj haiñ. Us meñ us kī Yahūdāh

ke bādshāh Amasiyāh ke sāth jang kā zikr bhī hai.

¹³ Jab Yahuās mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ shāhī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir Yarubiyām Duwum taḥt par baiṭh gayā.

Bistar-e-Marg par Yahuās kī Ilīshā se Mulāqāt

¹⁴ Yahuās ke daur-e-hukūmat meñ Ilīshā shadīd bīmār ho gayā. Jab wuh marne ko thā to Isrāīl kā bādshāh Yahuās us se milne gayā. Us ke ūpar jhuk kar wuh ḳhūb ro parā aur chillāyā, “Hāy, mere bāp, mere bāp. Isrāīl ke rath aur us ke ghoṛe!”

¹⁵ Ilīshā ne use hukm diyā, “Ek kamān aur kuchh tīr le āeñ.” Bādshāh kamān aur tīr Ilīshā ke pās le āyā.

¹⁶ Phir Ilīshā bolā, “Kamān ko pakareñ.” Jab bādshāh ne kamān ko pakaṛ liyā to Ilīshā ne apne hāth us ke hāthoñ par rakh die.

¹⁷ Phir us ne hukm diyā, “Mashriqī khīṛkī ko khol deñ.” Bādshāh ne use khol diyā. Ilīshā ne kahā, “Tīr chalāeñ!” Bādshāh ne tīr chalāyā. Ilīshā pukārā, “Yih Rab kā fatah dilāne wālā tīr hai, Shām par fatah kā tīr! Āp Afīq ke pās Shām kī fauj ko mukammal taur par tabāh kar deñge.”

¹⁸ Phir us ne bādshāh ko hukm diyā, “Ab bāqī tīroñ ko pakareñ.” Bādshāh ne unheñ pakaṛ liyā. Phir Ilīshā bolā, “In ko zamīn par paṭaḳh deñ.” Bādshāh ne tīn martabā tīroñ ko zamīn par paṭaḳh diyā aur phir ruk gayā.

¹⁹ Yih dekh kar mard-e-Ḳhudā ḡhusse ho gayā aur bolā, “Āp ko tīroñ ko pāñch yā chhih martabā zamīn par paṭaḳhnā chāhie thā. Agar

aisā karte to Shām kī fauj ko shikast de kar mukammal taur par tabāh kar dete. Lekin ab āp use sirf tīn martabā shikast deṅge.”

²⁰ Thoṛī der ke bād Ilīshā faut huā aur use dafn kiyā gayā. Un dinoṅ meṅ Moābī luṭere har sāl mausam-e-bahār ke daurān mulk meṅ ghus āte the.

²¹ Ek din kisī kā janāzā ho rahā thā to achānak yih luṭere nazar āe. Mātām karne wāle lāsh ko qarīb kī Ilīshā kī qabr meṅ phaiṅk kar bhāg gae. Lekin jyoṅ hī lāsh Ilīshā kī haḍḍiyōṅ se ṭakrāī us meṅ jān ā gaī aur wuh ādmī kharā ho gayā.

Ilīshā ke Ākhirī Alfāz Pūre Ho Jāte Haiṅ

²² Yahuākhaz ke jīte-jī Shām kā bādshāh Hazāel Isrāīl ko dabātā rahā.

²³ To bhī Rab ko apnī qaum par tars āyā. Us ne un par rahm kiyā, kyoṅki use wuh ahd yād rahā jo us ne Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se bāndhā thā. Āj tak wuh unheṅ tabāh karne yā apne huzūr se khārij karne ke lie taiyār nahīn huā.

²⁴ Jab Shām kā bādshāh Hazāel faut huā to us kā beṭā Bin-hadad takhtnashīn huā.

²⁵ Tab Yahuās bin Yahuākhaz ne Bin-hadad se wuh Isrāīlī shahr dubārā chhīn lie jin par Bin-hadad ke bāp Hazāel ne qabzā kar liyā thā. Tīn bār Yahuās ne Bin-hadad ko shikast de kar Isrāīlī shahr wāpas le lie.

14

Yahūdāh kā Bādshāh Amasiyāh

¹ Amasiyāh bin Yuās Isrāīl ke bādshāh Yahuās bin Yahuākḥaz ke dūsre sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā.

² Us waqt wuh 25 sāl kā thā. Wuh Yarūshalam meñ rah kar 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yahuaddān Yarūshalam kī rahne wālī thī.

³ Jo kuchh Amasiyāh ne kiyā wuh Rab ko pasand thā, agarche wuh utnī wafādārī se Rab kī pairawī nahīn kartā thā jitnī us ke bāp Dāūd ne kī thī. Har kām meñ wuh apne bāp Yuās ke namūne par chalā,

⁴ lekin us ne bhī ūnchī jaghoñ ke mandiron ke dūr na kiyā. Ām log ab tak wahān qurbāniyān chaḥhāte aur baḥhūr jalāte rahe.

⁵ Jyoñ hī Amasiyāh ke pānw mazbūtī se jam gae us ne un afsaron ko sazā-e-maut dī jinhoñ ne bāp ko qatl kar diyā thā.

⁶ Lekin un ke beṭoñ ko us ne zindā rahne diyā aur yoñ Mūsawī shariyat ke tābe rahā jis meñ Rab farmātā hai, “Wālidain ko un ke bachchoñ ke jarāym ke sabab se sazā-e-maut na dī jāe, na bachchoñ ko un ke wālidain ke jarāym ke sabab se. Agar kisī ko sazā-e-maut denī ho to us gunāh ke sabab se jo us ne ḥhud kiyā hai.”

⁷ Amasiyāh ne Adomiyon ko Namak kī Wādī meñ shikast dī. Us waqt un ke 10,000 faujī us se laḥne āe the. Jang ke daurān us ne Silā Shahr par qabzā kar liyā aur us kā nām Yuqtiyel rakhā. Yih nām āj tak rāyj hai.

Amasiyāh Isrāīl ke Bādshāh Yahuās se Laḥtā Hai

⁸ Is fatah ke bād Amasiyāh ne Isrāil ke bādshāh Yahuās bin Yahuākḥaz ko paighām bhejā, “Āeñ, ham ek dūsre kā muqābalā karen!”

⁹ Lekin Isrāil ke bādshāh Yahuās ne jawāb diyā, “Lubnān meñ ek kāñṭedār jhārī ne deodār ke ek daraḥt se bāt kī, ‘Mere beṭe ke sāth apnī beṭī kā rishtā bāndho.’ Lekin usī waqt Lubnān ke janglī jānwaroñ ne us ke ūpar se guzar kar use pānwoñ tale kuchal ḍālā.

¹⁰ Mulk-e-Adom par fatah pāne ke sabab se āp kā dil maḡhrūr ho gayā hai. Lekin merā mashwarā hai ki āp apne ghar meñ rah kar fatah meñ hāsīl huī shohrat kā mazā lene par iktifā karen. Āp aisī musibat ko kyoñ dāwat dete haiñ jo āp aur Yahūdāh kī tabāhī kā bāis ban jāe?”

¹¹ Lekin Amasiyāh mānane ke lie taiyār nahīñ thā, is lie Yahuās apnī fauj le kar Yahūdāh par chaḥ āyā. Bait-shams ke pās us kā Yahūdāh ke bādshāh ke sāth muqābalā huā.

¹² Isrāil kī fauj ne Yahūdāh kī fauj ko shikast dī, aur har ek apne apne ghar bhāg gayā.

¹³ Isrāil ke bādshāh Yahuās ne Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās bin Aḥhaziyāh ko wahīñ Bait-shams meñ giriftār kar liyā. Phir wuh Yarūshalam gayā aur shahr kī fasīl Ifrāim nāmī darwāze se Kone ke Darwāze tak girā dī. Is hisse kī lambāi taqṛīban 600 fuṭ thī.

¹⁴ Jitnā bhī sonā, chāndī aur qīmtī sāmān Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḡhazānoñ meñ thā use us ne pūre kā pūrā chhīn liyā. Lūṭā huā māl aur bāz yarḡhamāloñ ko le kar wuh Sāmariya wāpas chalā gayā.

Isrāīl ke Bādshāh Yahuās kī Maut

¹⁵ Bāqī jo kuchh Yahuās kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyān use hāsil huīn wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj haiñ. Us meñ us kī Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ke sāth jang kā zikr bhī hai.

¹⁶ Jab Yahuās mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ Isrāīl ke bādshāhoñ kī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yarubiyām Duwum taḥtnashīn huā.

Yahūdāh ke Bādshāh Amasiyāh kī Maut

¹⁷ Isrāīl ke bādshāh Yahuās bin Yahuākḥaz kī maut ke bād Yahūdāh kā bādshāh Amasiyāh bin Yuās mazīd 15 sāl jītā rahā.

¹⁸ Bāqī jo kuchh Amasiyāh kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai.

¹⁹ Ek din log Yarūshalam meñ us ke ḳhilāf sāzish karne lage. Āḳhirkār us ne farār ho kar Lakīs meñ panāh lī, lekin sāzish karne wāloñ ne apne logoñ ko us ke pīchhe bhejā, aur wuh wahāñ use qatl karne meñ kāmyāb ho gae.

²⁰ Us kī lāsh ghoṛe par uṭhā kar Yarūshalam lāī gaī jahān use shahr ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā.

²¹ Yahūdāh ke tamām logoñ ne Amasiyāh ke beṭe Uzziyāh * ko bāp ke taḥt par biṭhā diyā. Us kī umr 16 sāl thī

* **14:21** Yahān kā jaghoñ par Ibrānī meñ Uzziyāh kā dūsrā nām Azariyāh mustāmal hai.

²² jab us kā bāp mar kar apne bāpdādā se jā milā. Bādshāh banane ke bād Uzziyāh ne Ailāt Shahr par qabzā karke use dubārā Yahūdāh kā hissā banā liyā. Us ne shahr meñ bahut tāmīrī kām karwāyā.

Isrāil kā Bādshāh Yarubiyām Duwum

²³ Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās ke 15weñ sāl meñ Yarubiyām bin Yahuās Isrāil kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 41 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā.

²⁴ Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Nabāt ke beṭe Yarubiyām Awwal ne Isrāil ko uksāyā thā.

²⁵ Yarubiyām Duwum Labo-hamāt se le kar Bahīrā-e-Murdār tak un tamām ilāqoñ par dubārā qabzā kar sakā jo pahle Isrāil ke the. Yoñ wuh wādā pūrā huā jo Rab Isrāil ke Ḳhudā ne apne ḳhādīm Jāt-hifar ke rahne wāle nabī Yūnus bin Amittī kī mārifat kiyā thā.

²⁶ Kyoñki Rab ne Isrāil kī nihāyat burī hālat par dhyān diyā thā. Use mālūm thā ki chhoṭe bare sab halāk hone wāle haiñ aur ki unheñ chhurāne wālā koī nahīn hai.

²⁷ Rab ne kabhī nahīn kahā thā ki main Isrāil qaum kā nām-o-nishān miṭā dūngā, is lie us ne unheñ Yarubiyām bin Yahuās ke wasīle se najāt dilāī.

²⁸ Bāqī jo kuchh Yarubiyām Duwum kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo jangī kāmyābiyāñ use hāsil huīñ un kā zikr ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīkh’ kī kitāb meñ huā hai. Us meñ yih bhī bayān kiyā gayā hai ki us ne kis

tarah Damishq aur Hamāt par dubārā qabzā kar liyā.

²⁹ Jab Yarubiyām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ bādshāhoñ kī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Zakariyāh taḥtnashīn huā.

15

Yahūdāh kā Bādshāh Uzziyāh

¹ Uzziyāh bin Amasiyāh Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām Duwum kī hukūmat ke 27weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā.

² Us waqt us kī umr 16 sāl thī, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 52 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yakūliyāh Yarūshalam kī rahne wālī thī.

³ Apne bāp Amasiyāh kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko pasand thā,

⁴ lekin ūnchī jaghoñ ko dūr na kiyā gayā, aur ām log wahāñ apnī qurbāniyāñ chaṛhāte aur baḥhūr jalāte rahe.

⁵ Ek din Rab ne bādshāh ko sazā dī ki use koṛh lag gayā. Uzziyāh jīte-jī is bīmārī se shafā na pā sakā, aur use alāhidā ghar meñ rahnā paṛā. Us ke beṭe Yūtām ko mahal par muqarrar kiyā gayā, aur wuhī ummat par hukūmat karne lagā.

⁶ Bāqī jo kuchh Uzziyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai.

⁷ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yūtām taḥtnashīn huā.

Isrāil kā Bādshāh Zakariyāh

8 Zakariyāh bin Yarubiyām Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 38weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Us kā dārul-hukūmat bhī Sāmariya thā, lekin chhih māh ke bād us kī hukūmat khatm ho gaī.

9 Apne bāpdādā kī tarah Zakariyāh kā chāl-chalan bhī Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāil ko uksāyā thā.

10 Sallūm bin Yabīs ne us ke k̄hilāf sāzish karke use sab ke sāmne qatl kiyā. Phir wuh us kī jagah bādshāh ban gayā.

11 Bāqī jo kuchh Zakariyāh kī hukūmat ke daurān huā us kā zikr ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīkh’ kī kitāb meñ kiyā gayā hai.

12 Yoñ Rab kā wuh wādā pūrā huā jo us ne Yāhū se kiyā thā, “Terī aulād chauthī pusht tak Isrāil par hukūmat kartī rahegī.”

Isrāil kā Bādshāh Sallūm

13 Sallūm bin Yabīs Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh ke 39weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Wuh Sāmariya meñ rah kar sirf ek māh tak takht par baiṭh sakā.

14 Phir Manāhim bin Jādī ne Tirzā se ā kar Sallūm ko Sāmariya meñ qatl kar diyā. Is ke bād wuh k̄hud takht par baiṭh gayā.

15 Bāqī jo kuchh Sallūm kī hukūmat ke daurān huā aur jo sāzishēñ us ne kīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

16 Us waqt Manāhim ne Tīrzā se ā kar shahr Tīfsah ko us ke tamām bāshindoñ aur gird-onawāh ke ilāqe samet tabāh kiyā. Wajah yih thī ki us ke bāshinde apne darwāzoñ ko khol kar us ke tābe ho jāne ke lie taiyār nahīn the. Jawāb meñ Manāhim ne un ko mārā aur tamām hāmīlā auratoñ ke peṭ chīr dāle.

Isrāil kā Bādshāh Manāhim

17 Manāhim bin Jādī Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 39weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat thā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 10 sāl thā.

18 Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, aur wuh zindagī bhar un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāil ko uksāyā thā.

19-20 Manāhim ke daur-e-hukūmat meñ Asūr kā bādshāh Pūl yānī Tiglat-pilesar mulk se larne āyā. Manāhim ne use 34,000 kilogrām chāndī de dī tāki wuh us kī hukūmat mazbūt karne meñ madad kare. Tab Asūr kā bādshāh Isrāil ko chhoṛ kar apne mulk wāpas chalā gayā. Chāndī ke yih paise Manāhim ne amīr Isrāīliyoñ se jamā kie. Har ek ko chāndī ke 50 sikke adā karne paṛe.

21 Bāqī jo kuchh Manāhim kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh 'Shāhān-e-Isrāil kī Tārīkh' kī kitāb meñ darj hai.

22 Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Fiqahiyāh taḡht par baiṭh gayā.

Isrāil kā Bādshāh Fiqahiyāh

23 Fiqahiyāh bin Manāhim Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh ke 50weñ sāl meñ Isrāil kā

bādshāh banā. Sāmariya meñ rah kar us kī hukūmat kā daurāniyā do sāl thā.

²⁴ Fiqahiyāh kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāil ko uksāyā thā.

²⁵ Ek din fauj ke ālā afsar Fiqah bin Ramaliyāh ne us ke khilāf sāzish kī. Jiliyād ke 50 ādmioñ ko apne sāth le kar us ne Fiqahiyāh ko Sāmariya ke mahal ke burj meñ mār dālā. Us waqt do aur afsar banām Arjūb aur Ariyā bhī us kī zad meñ ā kar mar gae. Is ke bād Fiqah taḥt par baiṭh gayā.

²⁶ Bāqī jo kuchh Fiqahiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

Isrāil kā Bādshāh Fiqah

²⁷ Fiqah bin Ramaliyāh Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 52weñ sāl meñ Isrāil kā bādshāh banā. Sāmariya meñ rah kar wuh 20 sāl tak hukūmat kartā rahā.

²⁸ Fiqah kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāil ko uksāyā thā.

²⁹ Fiqah ke daur-e-hukūmat meñ Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar ne Isrāil par hamlā kiyā. Zail ke tamām shahr us ke qabze meñ ā gae: Aiyyūn, Abil-bait-mākā, Yānūh, Qādis aur Hasūr. Jiliyād aur Galil ke ilāqe bhī Naftālī ke pūre qabāyli ilāqe samet us kī girift meñ ā gae. Asūr kā bādshāh in tamām jaghoñ meñ ābād logoñ ko giriftār karke apne mulk Asūr le gayā.

30 Ek din Hosea bin Ailā ne Fiḡah ke ḡhilāf sāzish karke use maut ke ghāṭ utār diyā. Phir wuh ḡhud taḡht par baiṭh gayā. Yih Yahūdāh ke bādshāh Yūtām bin Uzziyāh kī hukūmat ke 20weñ sāl meñ huā.

31 Bāqī jo kuchh Fiḡah kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ darj hai.

Yahūdāh kā Bādshāh Yūtām

32 Uzziyāh kā beṭā Yūtām Isrāīl ke bādshāh Fiḡah kī hukūmat ke dūsre sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā.

33 Wuh 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yarūsā bint Sadoḡ thī.

34 Wuh apne bāp Uzziyāh kī tarah wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā.

35 To bhī ūnchī jaghoñ ke mandir haṭāe na gae. Log wahāñ apñī qurbāniyāñ chaṛhāne aur baḡhūr jalāne se bāz na āe. Yūtām ne Rab ke ghar kā Bālāī Darwāzā tāmīr kiyā.

36 Bāqī jo kuchh Yūtām kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ qalamband hai.

37 Un dinoñ meñ Rab Shām ke bādshāh Razīn aur Fiḡah bin Ramaliyāh ko Yahūdāh ke ḡhilāf bhejne lagā tāki us se laṛeñ.

38 Jab Yūtām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḡhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Āḡhaz taḡht par baiṭh gayā.

16

Yahūdāh kā Bādshāh Āḳhaz

¹ Āḳhaz bin Yūtām Isrāīl ke bādshāh Fiḳah bin Ramaliyāh kī hukūmat ke 17weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā.

² Us waqt Āḳhaz 20 sāl kā thā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. Wuh apne bāp Dāūd ke namūne par na chalā balki wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā.

³ Kyoñki us ne Isrāīl ke bādshāhoñ kā chāl-chalan apnāyā, yahāñ tak ki us ne apne beṭe ko qurbānī ke taur par jalā diyā. Yoñ wuh un qaumoñ ke ghinaune rasm-o-riwāj adā karne lagā jinheñ Rab ne Isrāīliyoñ ke āge mulk se nikāl diyā thā.

⁴ Āḳhaz baḳhūr jalā kar apnī qurbāniyāñ ūñche maḳāmoñ, pahāriyoñ kī choṭiyoñ aur har ghane daraḳht ke sāye meñ charḥatā thā.

Āḳhaz Asūr ke Bādshāh se Madad Letā Hai

⁵ Ek din Shām kā bādshāh Razīn aur Isrāīl kā bādshāh Fiḳah bin Ramaliyāh Yarūshalam par hamlā karne ke lie Yahūdāh meñ ghus āe. Ūñhoñ ne shahr kā muhāsarā to kiyā lekin us par qabzā karne meñ nākām rahe.

⁶ Unhīn dinoñ meñ Razīn ne Ailāt par dubārā qabzā karke Shām kā hissā banā liyā. Yahūdāh ke logoñ ko wahāñ se nikāl kar us ne wahāñ Adomiyoñ ko basā diyā. Yih Adomī āj tak wahāñ ābād haiñ.

⁷ Āḳhaz ne apne qāsidoñ ko Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar ke pās bhej kar use ittalā dī, “Main

āp kā k̄hādīm aur beṭā hūn. Mehrbānī karke āeñ aur mujhe Shām aur Isrāīl ke bādshāhoñ se bachāeñ jo mujh par hamlā kar rahe haiñ.”

⁸ Sāth sāth Āk̄haz ne wuh chāndī aur sonā jamā kiyā jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke k̄hazānoñ meñ thā aur use tohfe ke taur par Asūr ke bādshāh ko bhej diyā.

⁹ Tiglat-pilesar rāzī ho gayā. Us ne Damishq par hamlā karke shahr par qabzā kar liyā aur us ke bāshindoñ ko giriftār karke Qīr ko le gayā. Razīn ko us ne qatl kar diyā.

Āk̄haz Rab ke Ghar kī Behurmatī Kartā Hai

¹⁰ Āk̄haz Bādshāh Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar se milne ke lie Damishq gayā. Wahān ek qurbāngāh thī jis kā namūnā Āk̄haz ne banā kar Ūriyāh Imām ko bhej diyā. Sāth sāth us ne ḍizāyn kī tamām tafsīlāt bhī Yarūshalam bhej dīñ.

¹¹ Jab Ūriyāh ko hidāyāt milīn to us ne unhīn ke mutābiq Yarūshalam meñ ek qurbāngāh banāī. Āk̄haz ke Damishq se wāpas āne se pahle pahle use taiyār kar liyā gayā.

¹² Jab bādshāh wāpas āyā to us ne nāī qurbāngāh kā muāynā kiyā. Phir us kī sir̄hī par chaḥ kar

¹³ us ne k̄hud qurbāniyāñ us par pesh kiñ. Bhasm hone wālī qurbānī aur ghallā kī nazar jalā kar us ne mai kī nazar qurbāngāh par unḍel dī aur salāmatī kī qurbāniyoñ kā k̄hūn us par chhīrak diyā.

¹⁴ Rab ke ghar aur nāī qurbāngāh ke darmiyān ab tak pītal kī purānī qurbāngāh thī. Ab Āk̄haz

ne use uṭhā kar Rab ke ghar ke sāmne se muntaqīl karke naī qurbāngāh ke pīchhe yānī shimāl kī taraf rakhwā diyā.

15 Ūriyāh Imām ko us ne hukm diyā, “Ab se āp ko tamām qurbāniyon ko naī qurbāngāh par pesh karnā hai. In meñ subh-o-shām kī rozānā qurbāniyān bhī shāmil haiñ aur bādshāh aur ummat kī muḳhtalif qurbāniyān bhī, masalan bhasm hone wālī qurbāniyān aur ḡhallā aur mai kī nazareñ. Qurbāniyon ke tamām ḳhūn ko bhī sirf naī qurbāngāh par chhīraknā hai. Āindā pītal kī purānī qurbāngāh sirf mere zātī istemāl ke lie hogī jab mujhe Allāh se kuchh dariyāft karnā hogā.”

16 Ūriyāh Imām ne waisā hī kiyā jaisā bādshāh ne use hukm diyā.

17 Lekin Āḳhaz Bādshāh Rab ke ghar meñ mazīd tabdīliyān bhī lāyā. Hathgāriyon ke jin fremoñ par bāsan rakhe jāte the unheñ toṛ kar us ne bāsanoñ ko dūr kar diyā. Is ke alāwā us ne ‘Samundar’ nāmī baṛe hauz ko pītal ke un bailoñ se utār diyā jin par wuh shurū se paṛā thā aur use patthar ke ek chabūtare par rakhwā diyā.

18 Us ne Asūr ke bādshāh ko ḳhush rakhne ke lie ek aur kām bhī kiyā. Us ne Rab ke ghar se wuh chabūtārā dūr kar diyā jis par bādshāh kā taḳht rakhā jāta thā aur wuh darwāzā band kar diyā jo bādshāh Rab ke ghar meñ dāḳhil hone ke lie istemāl kartā thā.

19 Bāqī jo kuchh Āḳhaz kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ darj hai.

²⁰ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Hizqiyāh taḳhtnashīn huā.

17

Isrāīl kā Āḳhirī Bādshāh Hosea

¹ Hosea bin Ailā Yahūdāh ke bādshāh Āḳhaz kī hukūmat ke 12weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat rahā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 9 sāl thā.

² Hosea kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, lekin Isrāīl ke un bādshāhoñ kī nisbat jo us se pahle the wuh kuchh behtar thā.

³ Ek din Asūr ke bādshāh Salmanasar ne Isrāīl par hamlā kiyā. Tab Hosea shikast mān kar us ke tābe ho gayā. Use Asūr ko ḳharāj adā karnā parā.

⁴ Lekin chand sāl ke bād wuh sarkash ho gayā. Us ne ḳharāj kā sālānā silsilā band karke apne safiroñ ko Mīsr ke bādshāh so ke pās bhejā tāki us se madad hāsil kare. Jab Asūr ke bādshāh ko patā chalā to us ne use pakaṛ kar jel meñ ḍāl diyā.

Sāmariya kā Anjām

⁵ Salmanasar pūre mulk meñ se guzar kar Sāmariya tak pahuñch gayā. Tīn sāl tak use shahr kā muhāsarā karnā parā,

⁶ lekin āḳhirkār wuh Hosea kī hukūmat ke naweñ sāl meñ kāmyāb huā aur shahr par qabzā karke Isrāīliyoñ ko jilāwatan kar diyā. Unheñ Asūr lā kar us ne kuchh Ḳhalah ke ilāqe meñ,

kuchh Jauzān ke Dariyā-e-Khābūr ke kināre par aur kuchh Mādiyon ke shahron meñ basāe.

7 Yih sab kuchh is lie huā ki Isrāīliyon ne Rab apne Ḳhudā kā gunāh kiyā thā, hālānki wuh unheñ Misrī bādshāh Firaun ke qabze se rihā karke Misr se nikāl lāyā thā. Wuh dīgar mābūdon kī pūjā karte

8 aur un qaumon ke rasm-o-riwāj kī pairawī karte jin ko Rab ne un ke āge se nikāl diyā thā. Sāth sāth wuh un rasmon se bhī lipṭe rahe jo Isrāīl ke bādshāhon ne shurū kī thīn.

9 Isrāīliyon ko Rab apne Ḳhudā ke khilāf bahut tarkibeñ sūjhīn jo ṭhīk nahīn thīn. Sab se chhoṭī chaukī se le kar baṛe se baṛe qilāband shahr tak unhoñ ne apne tamām shahron kī ūnchī jaghoñ par mandir banāe.

10 Har pahārī kī choṭī par aur har ghane darakht ke sāye meñ unhoñ ne patthar ke apne dewatāon ke satūn aur Yasīrat Dewī ke khambe khare kie.

11 Har ūnchī jagah par wuh baḳhūr jalā dete the, bilkul un aqwām kī tarah jinheñ Rab ne un ke āge se nikāl diyā thā. Ḡharz Isrāīliyon se bahut-sī aisī sharīr harkateñ sarzad huīn jin ko dekh kar Rab ko ḡhussā āyā.

12 Wuh buton kī parastish karte rahe agarche Rab ne is se manā kiyā thā.

13 Bār bār Rab ne apne nabiyon aur ḡhaibbīnon ko Isrāīl aur Yahūdāh ke pās bhejā thā tāki unheñ āgāh karen, “Apnī sharīr rāhon se bāz āo. Mere ahkām aur qawāyd ke tābe raho. Us pūrī sharīat kī pairawī karo jo main

ne tumhāre bāpdādā ko apne ḵhādimoñ yānī nabiyōñ ke wasīle se de dī thī.”

¹⁴ Lekin wuh sunane ke lie taiyār nahīn the balki apne bāpdādā kī tarah aṛ gae. Kyoñki wuh bhī Rab apne Ḵhudā par bharosā nahīn karte the.

¹⁵ Unhoñ ne us ke ahkām aur us ahd ko radd kiyā jo us ne un ke bāpdādā se bāndhā thā. Jab bhī us ne unheñ kisī bāt se āgāh kiyā to unhoñ ne use haqīr jānā. Bekār butoñ kī pairawī karte karte wuh ḵhud bekār ho gae. Wuh gird-o-nawāh kī qaumoñ ke namūne par chal paṛe hālāñki Rab ne is se manā kiyā thā.

¹⁶ Rab apne Ḵhudā ke tamām ahkām ko mustarad karke unhoñ ne apne lie bachhroñ ke do mujassame dhāl lie aur Yāsīrat Dewī kā khambā khaṛā kar diyā. Wuh sūraj, chānd balki āsmān ke pūre lashkar ke sāmne jhuk gae aur Bāl Dewatā kī parastish karne lage.

¹⁷ Apne beṭe-beṭiyōñ ko unhoñ ne apne butoñ ke lie qurbān karke jalā diyā. Nujūmiyōñ se mashwarā lenā aur jādūgarī karnā ām ho gayā. Ġharz unhoñ ne apne āp ko badī ke hāth meñ bech kar aisā kām kiyā jo Rab ko nāpasand thā aur jo use ḡhussā dilātā rahā.

¹⁸ Tab Rab kā ḡhazab Isrāīl par nāzil huā, aur us ne unheñ apne huzūr se ḵhārij kar diyā. Sirf Yahūdāh kā qabīlā mulk meñ bāqī rah gayā.

¹⁹ Lekin Yahūdāh ke afrād bhī Rab apne Ḵhudā ke ahkām ke tābe rahne ke lie taiyār nahīn the. Wuh bhī un bure rasm-o-riwāj kī pairawī karte rahe jo Isrāīl ne shurū kie the.

²⁰ Phir Rab ne pūrī kī pūrī qaum ko radd kar diyā. Unheñ tang karke wuh unheñ luṭeron ke hawāle kartā rahā, aur ek din us ne unheñ bhī apne huzūr se ḳhārij kar diyā.

²¹ Rab ne ḳhud Isrāīl ke shimālī qabīlon ko Dāūd ke gharāne se alag kar diyā thā, aur unhoñ ne Yarubiyām bin Nabāt ko apnā bādshāh banā liyā thā. Lekin Yarubiyām ne Isrāīl ko ek sangīn gunāh karne par uksā kar Rab kī pairawī karne se dūr kie rakhā.

²² Isrāīlī Yarubiyām ke bure namūne par chalte rahe aur kabhī is se bāz na āe.

²³ Yihī wajah hai ki jo kuchh Rab ne apne ḳhādimoñ yānī nabiyon kī mārifat farmāyā thā wuh pūrā huā. Us ne unheñ apne huzūr se ḳhārij kar diyā, aur dushman unheñ qaidī banā kar Asūr le gayā jahāñ wuh āj tak zindagī guzārte haiñ.

Sāmariya meñ Ajnabī Qaumoñ ko Ābād Kiyā Jātā Hai

²⁴ Asūr ke bādshāh ne Bābal, Kūtā, Awwā, Hamāt aur Sifarwāym se logoñ ko Isrāīl meñ lā kar Sāmariya ke Isrāīliyon se ḳhālī kie gae shahron meñ basā diyā. Yih log Sāmariya par qabzā karke us ke shahron meñ basne lage.

²⁵ Lekin āte waqt wuh Rab kī parastish nahīñ karte the, is lie Rab ne un ke darmiyān sherbabar bhej die jinhoñ ne kaī ek ko phar dālā.

²⁶ Asūr ke bādshāh ko ittalā dī gai, “Jin logoñ ko ap ne jilāwatan karke Sāmariya ke shahron meñ basā diyā hai wuh nahīñ jānte ki us mulk kā dewatā kin kin bāton kā taqāzā kartā hai. Natīje meñ us ne un ke darmiyān sherbabar bhej die

haiñ jo unheñ phār rahe haiñ. Aur wajah yihī hai ki wuh us kī sahīh pūjā karne se wāqif nahīn haiñ.”

²⁷ Yih sun kar Asūr ke bādshāh ne hukm diyā, “Sāmariya se yahān lāe gae imāmoñ meñ se ek ko chun lo jo apne watan lauṭ kar wahān dubārā ābād ho jāe aur logoñ ko sikhāe ki us mulk kā dewatā apnī pūjā ke lie kin kin bātoñ kā taqāzā kartā hai.”

²⁸ Tab ek imām jilāwatanī se wāpas āyā. Baitel meñ ābād ho kar us ne nae bāshindoñ ko sikhāyā ki Rab kī munāsib ibādat kis tarah kī jāti hai.

²⁹ Lekin sāth sāth wuh apne zātī dewatāoñ kī pūjā bhī karte rahe. Shahr bashahr har qaum ne apne apne but banā kar un tamām ūñchī jaghoñ ke mandiroñ meñ khare kie jo Sāmariya ke logoñ ne banā chhore the.

³⁰ Bābal ke bāshindoñ ne Sukkāt-banāt ke but, Kūtā ke logoñ ne nairgal ke mujassame, Hamāt wāloñ ne Asimā ke but

³¹ aur Awwā ke logoñ ne Nibhāz aur Tartāq ke mujassame khare kie. Sifarwāym ke bāshinde apne bachchoñ ko apne dewatāoñ Adrammalik aur Anammalik ke lie qurbān karke jalā dete the.

³² Ġharz sab Rab kī parastish ke sāth sāth apne dewatāoñ kī pūjā bhī karte aur apne logoñ meñ se mukhtalif qism ke afrād ko chun kar pujārī muqarrar karte the tāki wuh ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ko sañbhāleñ.

³³ Wuh Rab kī ibādat bhī karte aur sāth sāth apne dewatāoñ kī un qaumoñ ke riwājoñ ke mutābiq ibādat bhī karte the jin meñ se unheñ yahān lāyā gayā thā.

34 Yih silsilā āj tak jāri hai. Sāmariya ke bāshinde apne un purāne riwājōn ke mutābiq zindagī guzārte haiñ aur sirf Rab kī parastish karne ke lie taiyār nahīn hote. Wuh us kī hidāyāt aur ahkām kī parwā nahīn karte aur us shariyat kī pairawī nahīn karte jo Rab ne Yāqūb kī aulād ko dī thī. (Rab ne Yāqūb kā nām Isrāīl meñ badal diyā thā.)

35 Kyoñki Rab ne Isrāīl kī qaum ke sāth ahd bāndh kar use hukm diyā thā,

“Dūsre kisī bhī mābūd kī ibādat mat karnā! Un ke sāmne jhuk kar un kī khidmat mat karnā, na unheñ qurbāniyāñ pesh karnā.

36 Sirf Rab kī parastish karo jo baṛī qudrat aur azīm kām dikhā kar tumheñ Misr se nikāl lāyā. Sirf usī ke sāmne jhuk jāo, sirf usī ko apnī qurbāniyāñ pesh karo.

37 Lāzim hai ki tum dhyān se un tamām hidāyāt, ahkām aur qawāyḍ kī pairawī karo jo maiñ ne tumhāre lie qalamband kar die haiñ. Kisī aur dewatā kī pūjā mat karnā.

38 Wuh ahd mat bhūlnā jo maiñ ne tumhāre sāth bāndh liyā hai, aur dīgar mābūdoñ kī parastish na karo.

39 Sirf aur sirf Rab apne Ḳhudā kī ibādat karo. Wuhī tumheñ tumhāre tamām dushmanoñ ke hāth se bachā legā.”

40 Lekin log yih sunane ke lie taiyār nahīn the balki apne purāne rasm-o-riwāj ke sāth liṭṭe rahe.

41 Chunāñche Rab kī ibādat ke sāth hī Sāmariya ke nae bāshinde apne butoñ kī pūjā karte rahe. Āj tak un kī aulād yihī kuchh kartī āi

hai.

18

Yahūdāh kā Bādshāh Hizqiyāh

¹ Isrāīl ke bādshāh Hosea bin Ailā kī hukūmat ke tīsre sāl meñ Hizqiyāh bin Aḡhaz Yahūdāh kā bādshāh banā.

² Us waqt us kī umr 25 sāl thī, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī mān Abī bint Zakariyāh thī.

³ Apne bāp Dāūd kī tarah us ne aisā kām kiyā jo Rab ko pasand thā.

⁴ Us ne ūnchī jaghoñ ke mandiroñ ko girā diyā, patthar ke un satūnoñ ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā jin kī pūjā kī jāti thī aur Yasīrat Dewī ke khamboñ ko kaṭ ḍālā. Pītal kā jo sānp Mūsā ne banāyā thā use bhī bādshāh ne ṭukṛe ṭukṛe kar diyā, kyonki Isrāīlī un aiyām tak us ke sāmne bakhūr jalāne āte the. (Sānp Naḡhushtān kahlātā thā.)

⁵ Hizqiyāh Rab Isrāīl ke Ḳhudā par bharosā rakhtā thā. Yahūdāh meñ na is se pahle aur na is ke bād aisā bādshāh huā.

⁶ Wuh Rab ke sāth liptā rahā aur us kī pairawī karne se kabhī bhī bāz na āyā. Wuh un ahkām par amal kartā rahā jo Rab ne Mūsā ko die the.

⁷ Is lie Rab us ke sāth rahā. Jab bhī wuh kisī maqsad ke lie niklā to use kāmyābī hāsīl huī.

Chunānche wuh Asūr kī hukūmat se āzād ho gayā aur us ke tābe na rahā.

⁸ Filistiyōñ ko us ne sab se chhoṭī chaukī se le kar baṛe se baṛe qīlāband shahr tak shikast dī aur unheñ mārte mārte Ġhazzā Shahr aur us ke ilāqe tak pahuñch gayā.

Asūrī Isrāīl par Qabzā Karte Haiñ

⁹ Hizqiyāh kī hukūmat ke chauthe sāl meñ aur Isrāīl ke bādshāh Hosea kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Asūr ke bādshāh Salmanasar ne Isrāīl par hamlā kiyā. Sāmariya Shahr kā muhāsarā karke

¹⁰ wuh tīn sāl ke bād us par qabzā karne meñ kāmyāb huā. Yih Hizqiyāh kī hukūmat ke chhate sāl aur Isrāīl ke bādshāh Hosea kī hukūmat ke naweñ sāl meñ huā.

¹¹ Asūr ke bādshāh ne Isrāīliyon ko jilāwatan karke kuchh K̄halah ke ilāqe meñ, kuchh Jauzān ke Dariyā-e-K̄hābūr ke kināre par aur kuchh Mādiyon ke shahron meñ basāe.

¹² Yih sab kuchh is lie huā ki wuh Rab apne K̄hudā ke tābe na rahe balki us ke un ke sāth bandhe hue ahd ko toṛ kar un tamām ahkām ke farmānbardār na rahe jo Rab ke k̄hādīm Mūsā ne unheñ die the. Na wuh un kī sunte aur na un par amal karte the.

Asūrī Yarūshalam kā Muhāsarā Karte Haiñ

¹³ Hizqiyāh Bādshāh kī hukūmat ke 14weñ sāl meñ Asūr ke bādshāh Sanherib ne Yahūdāh ke tamām qilāband shahron par dhāwā bol kar un par qabzā kar liyā.

¹⁴ Jab Asūr kā bādshāh Lakīs ke ās-pās pahuñchā to Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ne use ittalā dī, “Mujh se ghaltī huī hai. Mujhe chhoṛ deñ to jo kuchh bhī āp mujh se talab kareñge main āp ko adā karūnga.”

Tab Sanherib ne Hizqiyāh se chāñdī ke taqriban 10,000 kilogrām aur sone ke taqriban 1,000 kilogrām māng liyā.

15 Hizqiyāh ne use wuh tamām chāndī de dī jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḵhazānoñ meñ paṛī thī.

16 Sone kā taqāzā pūrā karne ke lie us ne Rab ke ghar ke darwāzoñ aur chaukhaṭoñ par lagā sonā utarwā kar use Asūr ke bādshāh ko bhej diyā. Yih sonā us ne ḵhud darwāzoñ aur chaukhaṭoñ par chaṛhwāyā thā.

17 Phir bhī Asūr kā bādshāh mutma'in na huā. Us ne apne sab se ālā afsaroñ ko baṛī fauj ke sāth Lakīs se Yarūshalam ko bhejā. (Un kī apnī zabān meñ afsaroñ ke ohdoñ ke nām Tartān, Rab-sāris aur Rabshāqī the.) Yarūshalam pahuñch kar wuh us nāle ke pās ruk gae jo pānī ko ūpar wāle tālāb tak pahuñchātā hai. (Yih tālāb us rāste par hai jo Dhobiyon ke Ghāṭ tak le jātā hai.)

18 In tīn Asūrī afsaroñ ne ittalā dī ki bādshāh ham se milne āe, lekin Hizqiyāh ne mahal ke inchārj Iliyāqīm bin Ḵhilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-ḵhās Yuāḵh bin Āsaf ko un ke pās bhejā.

19 Rabshāqī ne un ke hāth Hizqiyāh ko paighām bhejā,

“Asūr ke azīm bādshāh farmāte haiñ, tumhārā bharosā kis chīz par hai?

20 Tum samajhte ho ki ḵhālī bāteñ karnā faujī hikmat-e-amlī aur tāqat ke barābar hai. Yih kaisī bāt hai? Tum kis par etamād kar rahe ho ki mujh se sarkash ho gae ho?

21 Kyā tum Misr par bharosā karte ho? Wuh to ṭūṭā huā sarkanḍā hī hai. Jo bhī us par ṭek lagāe us kā hāth wuh chīr kar zaḵhmī kar degā.

Yihī kuchh un sab ke sāth ho jāegā jo Misr ke bādshāh Firaun par bharosā karen!

²² Shāyad tum kaho, ‘Ham Rab apne Ḳhudā par tawakkul karte haiñ.’ Lekin yih kis tarah ho saktā hai? Hizqiyāh ne to us kī behurmatī kī hai. Kyoñki us ne ūñchī jaghoñ ke mandiron aur qurbāngāhoñ ko dhā kar Yahūdāh aur Yarūshalam se kahā hai ki sirf Yarūshalam kī qurbāngāh ke sāmne parastish karen.

²³ Āo, mere āqā Asūr ke bādshāh se saudā karo. Maiñ tumheñ 2,000 ghoṛe dūngā basharteki tum un ke lie sawār muhaiyā kar sako. Lekin afsos, tumhāre pās itne ghurṣawār haiñ hī nahīñ!

²⁴ Tum mere āqā Asūr ke bādshāh ke sab se chhoṛe afsar kā bhī muqābalā nahīñ kar sakte. Lihāzā Misr ke rathoñ par bharosā rakhne kā kyā fāydā?

²⁵ Shāyad tum samajhte ho ki maiñ Rab kī marzī ke baḡhair hī is jagah par hamlā karne āyā hūñ tāki sab kuchh barbād karūñ. Lekin aisā hargiz nahīñ hai! Rab ne Ḳhud mujhe kahā ki is mulk par dhāwā bol kar ise tabāh kar de.”

²⁶ Yih sun kar Iliyāqīm bin Ḳhilqiyāh, Shibnāh aur Yuāḳh ne Rabshāqī kī taqrīr meñ daḡhl de kar kahā, “Barāh-e-karm Arāmī zabān meñ apne Ḳhadimoñ ke sāth guftgū kījie, kyoñki ham yih achchhī tarah bol lete haiñ. Ibrānī zabān istemāl nā karen, warnā shahr kī fasīl par khare log ap kī bāteñ sun leñge.”

²⁷ Lekin Rabshāqī ne jawāb diyā, “Kyā tum samajhte ho ki mere mālik ne yih paighām sirf tumheñ aur tumhāre mālik ko bhejā hai? Hargiz

nahīn! Wuh chāhte haiñ ki tamām log yih bāteñ sun leñ. Kyoñki wuh bhī tumhārī tarah apnā fuḏlā khāne aur apnā peshāb pīne par majbūr ho jāeñge.”

²⁸ Phir wuh fasīl kī taraf muḗ kar buland āwāz se Ibrānī zabān meñ awām se mukhātīb huā, “Sunō, shahanshāh, Asūr ke bādshāh ke farmān par dhyān do!

²⁹ Bādshāh farmāte haiñ ki Hizqiyāh tumheñ dhokā na de. Wuh tumheñ mere hāth se bachā nahīn saktā.

³⁰ Beshak wuh tumheñ tasallī dilāne kī koshish karke kahtā hai, ‘Rab hameñ zarūr chhuṭkārā degā, yih shahr kabhī bhī Asūrī bādshāh ke qabze meñ nahīn āegā.’ Lekin is qism kī bātoñ se tasallī pā kar Rab par bharosā mat karnā.

³¹ Hizqiyāh kī bāteñ na māno balki Asūr ke bādshāh kī. Kyoñki wuh farmāte haiñ, mere sāth sulah karo aur shahr se nikal kar mere pās ā jāo. Phir tum meñ se har ek angūr kī apnī bel aur anjīr ke apne daraḗht kā phal khāegā aur apne hauz kā pānī piegā.

³² Phir kuchh der ke bād main tumheñ ek aise mulk meñ le jāuñgā jo tumhare apne mulk kī mānind hogā. Us meñ bhī anāj, nāī mai, roṭī aur angūr ke bāgh, zaitūn ke daraḗht aur shahd hai. Ġharz, maut kī rāh ikhtiyār na karnā balki zindagī kī rāh. Hizqiyāh kī mat sunanā. Jab wuh kahtā hai, ‘Rab hameñ bachāegā’ to wuh tumheñ dhokā de rahā hai.

³³ Kyā dīgar aqwām ke dewatā apne mulkoñ ko Shāh-e-Asūr se bachāne ke qābil rahe haiñ?

³⁴ Hamāt aur Arfād ke dewatā kahān rah gae

haiñ? Sifarwāym, Henā aur Iwwā ke dewatā kyā kar sake? Aur kyā kisī dewatā ne Sāmariya ko merī girift se bachāyā?

³⁵ Nahīñ, koī bhī dewatā apnā mulk mujh se bachā na sakā. To phir Rab Yārūshalam ko kis tarah mujh se bachāegā?”

³⁶ Fasīl par khare log khāmosh rahe. Unhoñ ne koī jawāb na diyā, kyonki bādshāh ne hukm diyā thā ki jawāb meñ ek lafz bhī na kaheñ.

³⁷ Phir mahal kā inchārj Iliyāqīm bin Qhilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-khās Yuākh bin Āsaf ranjish ke māre apne libās phar kar Hizqiyāh ke pās wāpas gae. Darbār meñ pahuñch kar unhoñ ne bādshāh ko sab kuchh kah sunāyā jo Rabshāqī ne unheñ kahā thā.

19

Rab Hizqiyāh ko Tasallī Detā Hai

¹ Yih bāteñ sun kar Hizqiyāh ne apne kapre phāre aur tāt kā mātāmī libās pahan kar Rab ke ghar meñ gayā.

² Sāth sāth us ne mahal ke inchārj Iliyāqīm, mīrmunshī Shibnāh aur imāmoñ ke buzurgoñ ko Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ke pās bhejā. Sab tāt ke mātāmī libās pahne hue the.

³ Nabī ke pās pahuñch kar unhoñ ne Hizqiyāh kā paighām sunāyā, “Āj ham baṛī musībat meñ haiñ. Sazā ke is dīn Asūriyoñ ne hamārī sakht be'izzaṭī kī hai. Hamārā hāl dard-e-zah meñ mubtalā us aurat kā-sā hai jis ke peṭ se bachchā

nikalne ko hai, lekin jo is lie nahīn nikal saktā ki mān kī tāqat jātī rahī hai.

⁴ Lekin shāyad Rab āp ke Ḳhudā ne Rabshāqī kī wuh tamām bāteñ sunī hoñ jo us ke āqā Asūr ke bādshāh ne zindā Ḳhudā kī tauhīn meñ bhejī haiñ. Ho saktā hai Rab āp kā Ḳhudā us kī bāteñ sun kar use sazā de. Barāh-e-karm hamāre lie jo ab tak bache hue haiñ duā karen.”

⁵ Jab Hizqiyāh ke afsaron ne Yasāyāh ko bādshāh kā paighām pahuñchāyā

⁶ to nabī ne jawāb diyā, “Apne āqā ko batā denā ki Rab farmātā hai, ‘Un dhamkiyon se khauf mat khā jo Asūrī bādshāh ke mulāzimon ne merī ihānat karke dī haiñ.

⁷ Dekh, maiñ us kā irādā badal dūngā. Wuh afwāh sun kar itnā muztarib ho jāegā ki apne hī mulk wāpas chalā jāegā. Wahān maiñ use talwār se marwā dūngā.’ ”

Sanherib kī Dhamkiyāñ aur Hizqiyāh kī Duā

⁸ Rabshāqī Yarūshalam ko chhoṛ kar Asūr ke bādshāh ke pās wāpas chalā gayā jo us waqt Lakīs se rawānā ho kar Libnā par chaṛhāi kar rahā thā.

⁹ Phir Sanherib ko ittalā milī, “Ethopiyā kā bādshāh Tirhāqā āp se laṛne ā rahā hai.” Tab us ne apne qāsidoñ ko dubārā Yarūshalam bhej diyā tāki Hizqiyāh ko paighām pahuñchāeñ,

¹⁰ “Jis dewatā par tum bharosā rakhte ho us se fareb na khāo jab wuh kahtā hai ki Yarūshalam kabhī Asūrī bādshāh ke qabze meñ nahīn āegā.

¹¹ Tum to sun chuke ho ki Asūr ke bādshāhoñ ne jahān bhī gae kyā kuchh kiyā hai. Har mulk

ko unhoñ ne mukammal taur par tabāh kar diyā hai. To phir tum kis tarah bach jāoge?

¹² Kyā Jauzān, Hārān aur Rasaf ke dewatā un kī hifāzat kar pāe? Kyā Mulk-e-Adan meñ Tilassār ke bāshinde bach sake? Nahīn, koī bhī dewatā un kī madad na kar sakā jab mere bāpdādā ne unheñ tabāh kiyā.

¹³ Dhyān do, ab Hamāt, Arfād, Sifarwāym Shahr, Henā aur Iwwā ke bādshāh kahān haiñ?”

¹⁴ Khat milne par Hizqiyāh ne use parh liyā aur phir Rab ke ghar ke sahan meñ gayā. Khat ko Rab ke sāmne bichhā kar

¹⁵ us ne Rab se duā kī,

“Ai Rab Isrāīl ke Kḥudā jo karūbī farishton ke darmiyān taḥtnashīn hai, tū akelā hī duniyā ke tamām mamālik kā Kḥudā hai. Tū hī ne āsmān-o-zamīn ko ḥhalaq kiyā hai.

¹⁶ Ai Rab, merī sun! Apnī ānkheñ khol kar deḥ! Sanherib kī un bāton par dhyān de jo us ne is maqsad se ham tak pahuñchāi haiñ ki zindā Kḥudā kī ihānat kare.

¹⁷ Ai Rab, yih bāt sach hai ki Asūrī bādshāhoñ ne in qaumoñ ko un ke mulkoñ samet tabāh kar diyā hai.

¹⁸ Wuh to un ke butoñ ko āg meñ phaiñk kar bhasm kar sakte the, kyoñki wuh zindā nahīn balki sirf insān ke hāthoñ se bane hue lakaṛī aur patthar ke but the.

¹⁹ Ai Rab hamāre Kḥudā, ab main tujh se iltamās kartā hūñ ki hamēñ Asūrī bādshāh ke hāth se bachā tāki duniyā ke tamām mamālik jān leñ ki tū ai Rab, wāhid Kḥudā hai.”

Asūrī kī Lān-tān par Allāh kā Jawāb

20 Phir Yasāyāh bin Āmūs ne Hizqiyāh ko paighām bhejā, “Rab Isrāil kā Khudā farmātā hai ki main ne Asūrī bādshāh Sanherib ke bāre meñ terī duā sunī hai.

21 Ab Rab kā us ke ḳhilāf farmān sun,

Kuñwārī Siyyūn Beṭī tujhe haqīr jāntī hai, hāñ Yarūshalam Beṭī apnā sar hilā hilā kar hiqāratāmez nazar se tere pīchhe deḳhtī hai.

22 Kyā tū nahīn jāntā ki kis ko gāliyān dīn aur kis kī ihānat kī hai? Kyā tujhe nahīn mālūm ki tū ne kis ke ḳhilāf āwāz buland kī hai? Jis kī taraf tū ḡhurūr kī nazar se dekh rahā hai wuh Isrāil kā Quddūs hai!

23 Apne qāsidoñ ke zariye tū ne Rab kī ihānat kī hai. Tū dīngeñ mār kar kahtā hai, ‘Main apne beshumār rathoñ se pahāroñ kī choṭiyōñ aur Lubnān kī intahā tak chaṛh gayā hūñ. Main deodār ke baṛe baṛe aur jūnīpar ke behtarīn daraḳhtoñ ko kāṭ kar Lubnān ke dūrtarīn konoñ tak, us ke sab se ghane jangal tak pahuñch gayā hūñ.

24 Main ne ḡhairmulkoñ meñ kueñ khudwā kar un kā pānī pī liyā hai. Mere talwoñ tale Misr kī tamām nadiyāñ ḳhushk ho gaīn.’

25 Ai Asūrī bādshāh, kyā tū ne nahīn sunā ki baṛī der se main ne yih sab kuchh muqarrar kiyā? Qadīm zamāne meñ hī main ne is kā mansūbā bāndh liyā, aur ab main ise wujūd meñ lāyā. Merī marzī thī ki tū qilāband shahroñ ko ḳhāk meñ milā kar patthar ke dheroñ meñ badal de.

26 Isī lie un ke bāshindoñ kī tāqat jātī rahī, wuh ghabrāe aur sharmindā hue. Wuh ḡhās

kī tarah kamzor the, chhat par ugne wālī us hariyālī kī mānind jo thoṛī der ke lie phaltī-phūltī to hai, lekin lū chalte waqt ek dam murjhā jātī hai.

²⁷ Maiñ to tujh se khūb wāqif hūñ. Mujhe mālūm hai ki tū kahāñ thahrā huā hai, aur terā ānā jānā mujh se poshīdā nahīñ rahtā. Mujhe patā hai ki tū mere khilāf kitne taish meñ ā gayā hai.

²⁸ Terā taish aur ghurūr dekh kar main terī nāk meñ nakel aur tere muñh meñ lagām ḍāl kar tujhe us rāste par se wāpas ghasīṭ le jāūngā jis par se tū yahāñ ā pahuñchā hai.

²⁹ Ai Hizqiyāh, main is nishān se tujhe tasalli dilāūngā ki is sāl aur āne wāle sāl tum wuh kuchh khāoge jo khetoñ meñ khud baḳhud ugegā. Lekin tīsre sāl tum bīj bo kar fasleñ kāṭoge aur angūr ke bāgh lagā kar un kā phal khāoge.

³⁰ Yahūdāh ke bache hue bāshinde ek bār phir jaṛ pakāṛ kar phal lāeñge.

³¹ Kyonki Yarūshalam se qaum kā baqiyā nikal āegā, aur Koh-e-Siyyūn kā bachā-khuchā hissā dubārā mulk meñ phail jāegā. Rabbul-afwāj ki ghairat yih kuchh saranjām degī.

³² Jahāñ tak Asūrī bādshāh kā tālluq hai Rab farmātā hai ki wuh is shahr meñ dākhil nahīñ hogā. Wuh ek tīr tak us meñ nahīñ chalāegā. Na wuh ḍhāl le kar us par hamlā karegā, na shahr kī fasīl ke sāth miṭṭī kā ḍher lagāegā.

³³ Jis rāste se bādshāh yahāñ āyā usī rāste par se wuh apne mulk wāpas chalā jāegā. Is

shahr meñ wuh ghusne nahīn pāegā. Yih Rab kā farmān hai.

³⁴ Kyoñki maiñ apnī aur apne ḳhādīm Dāūd kī ḳhātīr is shahr kā difā karke ise bachāūngā.”

³⁵ Usī rāt Rab kā farishtā nīkal āyā aur Asūrī lashkargāh meñ se guzar kar 1,85,000 faujiyoñ ko mār dālā. Jab log subah-sawere uṭhe to chāroñ taraf lāsheñ hī lāsheñ nazar āīn.

³⁶ Yih dekh kar Sanherib apne ḳhaimē ukhār kar apne mulk wāpas chalā gayā. Nīnwā Shahr pahuñch kar wuh wahāñ ṭhahar gayā.

³⁷ Ek din jab wuh apne dewatā Nīsrūk ke mandīr meñ pūjā kar rahā thā to us ke beṭoñ Adrammalīk aur Sharāzar ne use talwār se qatl kar diyā aur farār ho kar Mulk-e-Arārāt meñ panāh lī. Phīr us kā beṭā Asarhaddon taḳhtnashīn huā.

20

Allāh Hizqiyāh ko Shafā Detā Hai

¹ Un dīnoñ meñ Hizqiyāh itnā bīmār huā ki marne kī naubat ā pahuñchī. Āmūs kā beṭā Yasāyāh Nabī us se milne āyā aur kahā, “Rab farmātā hai ki apne ghar kā band-o-bast kar le, kyoñki tujhe marnā hai. Tū is bīmārī se shafā nahīn pāegā.”

² Yih sun kar Hizqiyāh ne apnā muñh dīwār kī taraf pher kar duā kī,

³ “Āi Rab, yād kar ki maiñ wafādārī aur ḳhulūdīlī se tere sāmne chaltā rahā hūñ, ki maiñ wuh kuchh kartā āyā hūñ jo tujhe pasand hai.” Phīr wuh phūṭ phūṭ kar rone lagā.

4 Itne meñ Yasāyāh chalā gayā thā. Lekin wuh abhī andarūnī sahan se nīklā nahīn thā ki use Rab kā kalām milā,

5 “Merī qaum ke rāhnumā Hizqiyāh ke pās wāpas jā kar use batā denā ki Rab tere bāp Dāūd kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Main ne terī duā sun lī aur tere ānsū dekhe haiñ. Main tujhe shafā dūngā. Parsoñ tū dubārā Rab ke ghar meñ jāegā.

6 Main terī zindagī meñ 15 sāl kā izāfā karūnga. Sāth sāth main tujhe aur is shahr ko Asūr ke bādshāh se bachā lūngā. Main apnī aur apne ḳhādīm Dāūd kī ḳhātīr shahr kā dīfā karūnga.’ ”

7 Phīr Yasāyāh ne hukm diyā, “Anjīr kī ṭikkī lā kar bādshāh ke nāsūr par bāndh do!” Jab aisā kiyā gayā to Hizqiyāh ko shafā milī.

8 Pahle Hizqiyāh ne Yasāyāh se pūchhā thā, “Rab mujhe kaun-sā nishān degā jis se mujhe yaqīn āe ki wuh mujhe shafā degā aur ki main parsoñ dubārā Rab ke ghar kī ibādat meñ sharīk hūngā?”

9 Yasāyāh ne jawāb diyā, “Rab dhūpgharī kā sāyā das darje āge karegā yā das darje pīchhe. Is se āp jān leñge ki wuh apnā wādā pūrā karegā. Āp kyā chāhte haiñ, kyā sāyā das darje āge chale yā das darje pīchhe?”

10 Hizqiyāh ne jawāb diyā, “Yih karwānā ki sāyā das darje āge chale āsān kām hai. Nahīn, wuh das darje pīchhe jāe.”

11 Tab Yasāyāh Nabī ne Rab se duā kī, aur Rab ne Āḳhaz kī banāī huī dhūpgharī kā sāyā das darje pīchhe kar diyā.

Hizqiyāh se Sangīn Ġhaltī Hotī Hai

¹² Thoṛī der ke bād Bābal ke bādshāh Marūdak-baladān bin Baladān ne Hizqiyāh kī bīmārī kī khabar sun kar wafd ke hāth khat aur tohfe bheje.

¹³ Hizqiyāh ne wafd kā istiḡbāl karke use wuh tamām kḡazāne dikhāe jo zaḡhīrākḡhāne meñ mahfūz rakhe gae the yānī tamām sonā-chāndī, balsān kā tel aur bāqī qīmtī tel. Us ne aslākḡhānā aur bāqī sab kuchh bhī dikhāyā jo us ke kḡazānoñ meñ thā. Pūre mahal aur pūre mulk meñ koī kḡhās chīz na rahī jo us ne unheñ na dikhāī.

¹⁴ Tab Yasāyāh Nabī Hizqiyāh Bādshāh ke pās āyā aur pūchhā, “In ādmiyoñ ne kyā kahā? Kahān se āe haiñ?” Hizqiyāh ne jawāb diyā, “Dūr-darāz mulk Bābal se āe haiñ.”

¹⁵ Yasāyāh bolā, “Unhoñ ne mahal meñ kyā kuchh dekhā?” Hizqiyāh ne kahā, “Unhoñ ne mahal meñ sab kuchh dekh liyā hai. Mere kḡazānoñ meñ koī chīz na rahī jo maiñ ne unheñ nahīn dikhāī.”

¹⁶ Tab Yasāyāh ne kahā, “Rab kā farmān sunēñ!

¹⁷ Ek din āne wālā hai ki tere mahal kā tamām māl chhīn liyā jāegā. Jitne bhī kḡazāne tū aur tere bāpdādā ne āj tak jamā kie haiñ un sab ko dushman Bābal le jāegā. Rab farmātā hai ki ek bhī chīz pīchhe nahīn rahegī.

¹⁸ Tere beṭoñ meñ se bhī bāz chhīn lie jāenge, aise jo ab tak paidā nahīn hue. Tab wuh kḡhwājāsarā ban kar Shāh-e-Bābal ke mahal meñ kḡhidmat kareñge.”

19 Hizqiyāh bolā, “Rab kā jo paighām āp ne mujhe diyā hai wuh ṭhīk hai.” Kyonki us ne sochā, “Baṛī bāt yih hai ki mere jīte-jī amn-o-amān hogā.”

Hizqiyāh kī Maut

20 Bāqī jo kuchh Hizqiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kāmyābiyān use hāsil huīn wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj haiñ. Wahān yih bhī bayān kiyā gayā hai ki us ne kis tarah tālāb banwā kar wuh surang khudwāi jis ke zariye chashme kā pānī shahr tak pahuñchtā hai.

21 Jab Hizqiyāh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Manassī taḥtnashīn huā.

21

Yahūdāh kā Bādshāh Manassī

1 Manassī 12 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 55 sāl thā. Us kī mān Hifsībāh thī.

2 Manassī kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Us ne un qaumoñ ke qābil-e-ghin rasm-oriwāj apnā lie jinheñ Rab ne Isrāīliyoñ ke āge se nikāl diyā thā.

3 Ūñchī jaghoñ ke jin mandiroñ ko us ke bāp Hizqiyāh ne dhā diyā thā unheñ us ne nae sire se tāmīr kiyā. Us ne Bāl Dewatā kī qurbāngāheñ banwāīn aur Yasīrat Dewī kā khambā kharā kiyā, bilkul usī tarah jis tarah Isrāīl ke bādshāh Aḳhiyab ne kiyā thā. In ke alāwā wuh sūraj, chāñd balki āsmān ke pūre lashkar ko sijdā karke un kī ḳhidmat kartā thā.

⁴ Us ne Rab ke ghar meñ bhī apnī qurbāngāheñ kharī kin, hālānki Rab ne is maqām ke bāre meñ farmāyā thā, “Main Yarūshalam meñ apnā nām qāym karūnga.”

⁵ Lekin Manassī ne parwā na kī balki Rab ke ghar ke donoñ sahnoñ meñ āsmān ke pūre lashkar ke lie qurbāngāheñ banwāin.

⁶ Yahān tak ki us ne apne beṭe ko bhī qurbān karke jalā diyā. Jādūgarī aur ghaibdānī karne ke alāwā wuh murdoñ kī rūhoñ se rābitā karne wāloñ aur rammāloñ se bhī mashwarā kartā thā.

Ġharz us ne bahut kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā.

⁷ Yasīrat Dewī kā khambā banwā kar us ne use Rab ke ghar meñ kharā kiyā, hālānki Rab ne Dāūd aur us ke beṭe Sulemān se kahā thā, “Is ghar aur is shahr Yarūshalam meñ jo main ne tamām Isrāīlī qabiloñ meñ se chun liyā hai main apnā nām abad tak qāym rakhūngā.”

⁸ Agar Isrāīlī ehtiyāt se mere un tamām ahkām kī pairawī karen jo Mūsā ne sharīat meñ unheñ die to main kabhī nahīn hone dūngā ki Isrāīliyoñ ko us mulk se jilāwatan kar diyā jāe jo main ne un ke bāpdādā ko atā kiyā thā.”

⁹ Lekin log Rab ke tābe na rahe, aur Manassī ne unheñ aise ghalat kām karne par uksāyā jo un qaumoñ se bhī sarzad nahīn hue the jinheñ Rab ne mulk meñ dākḥil hote waqt un ke āge se tabāh kar diyā thā.

¹⁰ Aḳhirkār Rab ne apne ḳhādimoñ yānī nabiyōñ kī mārifat elān kiyā,

¹¹ “Yahūdāh ke bādshāh Manassī se qābil-e-ghin gunāh sarzad hue haiñ. Us kī harkateñ

mulk meñ Isrāīl se pahle rahne wāle Amoriyon kī nisbat kahiñ zyādā sharīr haiñ. Apne butoñ se us ne Yahūdāh ke bāshindoñ ko gunāh karne par uksāyā hai.

¹² Chunāñche Rab Isrāīl kā Kḥudā farmātā hai, ‘Maiñ Yarūshalam aur Yahūdāh par aisī āfat nāzil karūngā ki jise bhī is kī kḥabar milegī us ke kān bajne lageñge.

¹³ Maiñ Yarūshalam ko usī nāp se nāpūngā jis se Sāmariya ko nāp chukā hūñ. Maiñ use us tarāzū meñ rakh kar tolūngā jis meñ Aḳhiyab kā gharānā tol chukā hūñ. Jis tarah bartan safāī karte waqt poñchh kar ulṭe rakhe jāte haiñ usī tarah maiñ Yarūshalam kā safāyā kar dūngā.

¹⁴ Us waqt maiñ apñī mīrās kā bachā-khuchā hissā bhī tark kar dūngā. Maiñ unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar dūngā jo un kī lūṭ-mār kareñge.

¹⁵ Aur wajah yihī hogī ki un se aisī harkateñ sarzad huī haiñ jo mujhe nāpasand haiñ. Us din se le kar jab un ke bāpdādā Misr se nikal āe āj tak wuh mujhe taish dilāte rahe haiñ.’ ”

¹⁶ Lekin Manassī ne na sirf Yahūdāh ke bāshindoñ ko butparastī aur aise kām karne par uksāyā jo Rab ko nāpasand the balki us ne beshumār bequsūr logoñ ko qatl bhī kiyā. Un ke kḥūn se Yarūshalam ek sire se dūsre sire tak bhar gayā.

¹⁷ Bāqī jo kuchh Manassī kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us meñ us ke gunāhoñ kā zikr bhī kiyā gayā hai.

18 Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use us ke mahal ke bāgh meñ dafnāyā gayā jo Uzzā kā Bāgh kahlātā hai. Phir us kā beṭā Amūn taḥtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Amūn

19 Amūn 22 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur do sāl tak Yarūshalam meñ hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Masullimat bint Harūs Yutbā kī rahne wālī thī.

20 Apne bāp Manassī kī tarah Amūn aisā ḡhalat kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā.

21 Wuh har tarah se apne bāp ke bure namūne par chal kar un butoñ kī khidmat aur pūjā kartā rahā jin kī pūjā us kā bāp kartā āyā thā.

22 Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ko us ne tark kiyā, aur wuh us kī rāhoñ par nahīn chaltā thā.

23 Ek din Amūn ke kuchh afsaroñ ne us ke khilāf sāzish karke use mahal meñ qatl kar diyā.

24 Lekin ummat ne tamām sāzish karne wāloñ ko mār dālā aur Amūn ke beṭe Yūsiyāh ko bādshāh banā diyā.

25 Bāqī jo kuchh Amūn kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh 'Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh' kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

26 Use Uzzā ke Bāgh meñ us kī apnī qabr meñ dafn kiyā gayā. Phir us kā beṭā Yūsiyāh taḥtnashīn huā.

22

Yahūdāh kā Bādshāh Yūsiyāh

1 Yūsiyāh 8 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ rah kar us kī hukūmat kā

daurāniyā 31 sāl thā. Us kī mān Yadīdā bint Adāyāh Busqat kī rahne wālī thī.

² Yūsiyāh wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. Wuh har bāt meñ apne bāp Dāūd ke achche namūne par chaltā rahā aur us se na dāīn, na bāīn taraf haṭā.

³ Apnī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yūsiyāh Bādshāh ne apne mīrmunshī Sāfan bin Asaliyāh bin Masullām ko Rab ke ghar ke pās bhej kar kahā,

⁴ “Imām-e-āzam Ḳhilqiyāh ke pās jā kar use batā denā ki un tamām paison ko gin leñ jo darbānon ne logon se jamā kie haiñ.

⁵⁻⁶ Phir paise un ṭhekedāron ko de deñ jo Rab ke ghar kī marammat karwā rahe haiñ tāki wuh kārigaron, tāmīr karne wālon aur rājon kī ujrat adā kar sakeñ. In paison se wuh darāron ko ṭhīk karne ke lie darkār lakaṛī aur tarāshe hue patthar bhī ḳharīdeñ.

⁷ Ṭhekedāron ko aḳhrājāt kā hisāb-kitāb dene kī zarūrat nahīn hai, kyonki wuh qābil-e-etamād haiñ.”

Rab ke Ghar se Sharīat kī Kitāb Mil Jātī Hai

⁸ Jab mīrmunshī Sāfan Ḳhilqiyāh ke pās pahuñchā to imām-e-āzam ne use ek kitāb dikhā kar kahā, “Mujhe Rab ke ghar meñ Sharīat kī Kitāb milī hai.” Us ne use Sāfan ko de diyā jis ne use paṛh liyā.

⁹ Tab Sāfan bādshāh ke pās gayā aur use ittalā dī, “Ham ne Rab ke ghar meñ jamāshudā paise marammat par muqarrar ṭhekedāron aur bāqī kām karne wālon ko de die haiñ.”

10 Phir Sāfan ne bādshāh ko batāyā, “Ḳhilqiyāh ne mujhe ek kitāb dī hai.” Kitāb ko khol kar wuh bādshāh kī maujūdagī meñ us kī tilāwat karne lagā.

11 Kitāb kī bāteñ sun kar bādshāh ne ranjīdā ho kar apne kapre phār lie.

12 Us ne Ḳhilqiyāh Imām, Aḳhīqām bin Sāfan, Akbor bin Mīkāyāh, mīrmunshī Sāfan aur apne ḳhās ḳhādīm Asāyāh ko bulā kar unheñ hukm diyā,

13 “Jā kar merī aur qaum balki tamām Yahūdāh kī ḳhātir Rab se is kitāb meñ darj bātoñ ke bāre meñ dariyāft karen. Rab kā jo ḡhazab ham par nāzil hone wālā hai wuh nihāyat saḳht hai, kyoñki hamāre bāpdādā na kitāb ke farmānoñ ke tābe rahe, na un hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī hai jo us meñ hamāre lie darj kī gāi haiñ.”

14 Chunāñche Ḳhilqiyāh Imām, Aḳhīqām, Akbor, Sāfan aur Asāyāh Ḳhuldā Nabiyā ko milne gae. Ḳhuldā kā shauhar Sallūm bin Tiqwā bin Ḳharḳhas Rab ke ghar ke kapre sañbhāltā thā. Wuh Yarūshalam ke nae ilāqe meñ rahte the.

15-16 Ḳhuldā ne unheñ jawāb diyā,

“Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai ki jis ādmī ne tumheñ bhejā hai use batā denā, ‘Rab farmātā hai ki maiñ is shahr aur us ke bāshindoñ par āfat nāzil karūnga. Wuh tamām bāteñ pūrī ho jāengī jo Yahūdāh ke bādshāh ne kitāb meñ parhī haiñ.

17 Kyoñki merī qaum ne mujhe tark karke dīgar mābūdoñ ko qurbāniyāñ pesh kī haiñ aur apne hāthoñ se but banā kar mujhe taish dilāyā

hai. Merā ḡhazab is maqām par nāzil ho jāegā aur kabhī khatm nahīn hogā.’

¹⁸ Lekin Yahūdāh ke bādshāh ke pās jāēn jis ne āp ko Rab se dariyāft karne ke lie bhejā hai aur use batā deñ ki Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Merī bāteñ sun kar

¹⁹ terā dil narm ho gayā hai. Jab tujhe patā chalā ki maiñ ne is maqām aur is ke bāshindoñ ke bāre meñ farmāyā hai ki wuh lānatī aur tabāh ho jāēnge to tū ne apne āp ko Rab ke sāmne past kar diyā. Tū ne ranjīdā ho kar apne kapre phāre lie aur mere huzūr phūṭ phūṭ kar royā. Rab farmātā hai ki yih dekh kar maiñ ne terī sunī hai.

²⁰ Jab tū mere kahne par mar kar apne bāpdādā se jā milegā to salāmatī se dafn hogā. Jo āfat maiñ shahr par nāzil karūnga wuh tū ḡhud nahīn dekhegā.’ ”

Afsar bādshāh ke pās wāpas gae aur use Ḳhudā kā jawāb sunā diyā.

23

Yūsiyāh Rab se Ahd Bāndhtā Hai

¹ Tab bādshāh Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām buzurgoñ ko bulā kar

² Rab ke ghar meñ gayā. Sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us ke sāth gae yānī Yahūdāh ke ādmī, Yarūshalam ke bāshinde, imām aur nabī. Wahāñ pahuñch kar jamāt ke sāmne ahd kī us pūrī kitāb kī tilāwat kī gaī jo Rab ke ghar meñ milī thī.

³ Phir bādshāh ne satūn ke pās khare ho kar Rab ke huzūr ahd bāndhā aur wādā kiyā, “Ham Rab kī pairawī kareñge, ham pūre dīl-o-jān se

us ke ahkām aur hidāyāt pūrī karke is kitāb meñ darj ahd kī bāteñ qāym rakheñge.” Pūrī qaum ahd meñ sharīk huī.

Yūsiyāh Butparastī ko Ḳhatm Kartā Hai

⁴ Ab bādshāh ne imām-e-āzam Ḳhilqiyāh, dūsre darje par muqarrar imāmoñ aur darbānoñ ko hukm diyā, “Rab ke ghar meñ se wuh tamām chīzeñ nikāl deñ jo Bāl Dewatā, Yasīrat Dewī aur āsmān ke pūre lashkar kī pūjā ke lie istemāl huī haiñ.” Phir us ne yih sārā sāmān Yarūshalam ke bāhar Wādī-e-Qidron ke khule maidān meñ jalā diyā aur us kī rākh uṭhā kar Baitel le gayā.

⁵ Us ne un butparast pujāriyoñ ko bhī haṭā diyā jinheñ Yahūdāh ke bādshāhoñ ne Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam ke gird-o-nawāh ke mandiroñ meñ qurbāniyāñ pesh karne ke lie muqarrar kiyā thā. Yih pujārī na sirf Bāl Dewatā ko apne nazarāne pesh karte the balki sūraj, chāñd, jhurmaṭoñ aur āsmān ke pūre lashkar ko bhī.

⁶ Yasīrat Dewī kā khambā Yūsiyāh ne Rab ke ghar se nikāl kar shahr ke bāhar Wādī-e-Qidron meñ jalā diyā. Phir us ne use pīs kar us kī rākh gharīb logoñ kī qabroñ par bikher dī.

⁷ Rab ke ghar ke pās aise makān the jo jismfarosh mardoñ aur auratoñ ke lie banāe gae the. Un meñ aurateñ Yasīrat Dewī ke lie kapṛe bhī buntī thiñ. Ab bādshāh ne un ko bhī girā diyā.

⁸ Phir Yūsiyāh tamām imāmoñ ko Yarūshalam wāpas lāyā. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke shimāl meñ Jibā se le kar junūb meñ Bair-sabā tak ūñchī

jaghoñ ke un tamām mandiron kī behurmatī kī jahān imām pahle qurbāniyān pesh karte the. Yarūshalam ke us darwāze ke pās bhī do mandir the jo shahr ke sardār Yashua ke nām se mashhūr thā. In ko bhī Yūsiyāh ne dhā diyā. (Shahr meñ dākḥil hote waqt yih mandir bāñ taraf nazar āte the.)

⁹ Jin imāmon ne ūnchī jaghoñ par kḥidmat kī thī unheñ Yarūshalam meñ Rab ke huzūr qurbāniyān pesh karne kī ijāzat nahīn thī. Lekin wuh bāqī imāmon kī tarah beḥamīrī roṭī ke lie maḥsūs roṭī khā sakte the.

¹⁰ Bin-hinnūm kī Wādī kī qurbāngāh banām Tūfat ko bhī bādshāh ne dhā diyā tāki āindā koī bhī apne beṭe yā beṭī ko jalā kar Malik Dewatā ko qurbān na kar sake.

¹¹ Ghoṛe ke jo mujassame Yahūdāh ke bādshāhon ne Sūraj Dewatā kī tāzīm meñ khare kie the unheñ bhī Yūsiyāh ne girā diyā aur un ke rathon ko jalā diyā. Yih ghoṛe Rab ke ghar ke sahan meñ darwāze ke sāth khare the, wahān jahān darbārī afsar banām Nātan-malik kā kamrā thā.

¹² Āḥaz Bādshāh ne apnī chhat par ek kamrā banāyā thā jis kī chhat par bhī muḥtalif bādshāhon kī banī huī qurbāngāheñ thīn. Ab Yūsiyāh ne in ko bhī dhā diyā aur un do qurbāngāhon ko bhī jo Manassī ne Rab ke ghar ke do sahnon meñ kharī kī thīn. In ko ṭukṛe ṭukṛe karke us ne malbā Wādī-e-Qidron meñ phaiñk diyā.

¹³ Nīz, bādshāh ne Yarūshalam ke mashriq meñ ūnchī jaghoñ ke mandiron kī behurmatī kī.

Yih mandir halākat ke pahār ke junūb meñ the, aur Sulemān Bādshāh ne unheñ tāmīr kiyā thā. Us ne unheñ Saidā kī sharmnāk dewī Astārāt, Moāb ke makrūh dewatā Kamos aur Ammon ke qābil-e-ghin dewatā Milkūm ke lie banāyā thā.

¹⁴ Yūsiyāh ne dewatāon ke lie maḥsūs kie gae satūnoñ ko ṭukre ṭukre karke Yasīrat Dewī ke khambe kaṭwā die aur maqāmāt par insānī haḍḍiyān bikher kar un kī behurmatī kī.

Yūsiyāh Baitel aur Sāmariya ke Mandiron ke Girā Detā Hai

¹⁵⁻¹⁶ Baitel meñ ab tak ūnchī jagah par wuh mandir aur qurbāngāh paṛī thī jo Yarubiyām bin Nabāt ne tāmīr kī thī. Yarubiyām hī ne Isrāil ko gunāh karne par uksāyā thā. Jab Yūsiyāh ne dekhā ki jis pahār par qurbāngāh hai us kī ḍhalānoñ par bahut-sī qabreñ haiñ to us ne hukm diyā ki un kī haḍḍiyān nikāl kar qurbāngāh par jalā dī jāeñ. Yoñ qurbāngāh kī behurmatī bilkul usī tarah huī jis tarah Rab ne mard-e-Ḳhudā kī mārifat farmāyā thā. Is ke bād Yūsiyāh ne mandir aur qurbāngāh ko girā diyā. Us ne Yasīrat Dewī kā mujassamā kūṭ kūṭ kar āḳhir meñ sab kuchh jalā diyā.

¹⁷ Phir Yūsiyāh ko ek aur qabr nazar āī. Us ne shahr ke bāshindoñ se pūchhā, “Yih kis kī qabr hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Yih Yahūdāh ke us mard-e-Ḳhudā kī qabr hai jis ne Baitel kī qurbāngāh ke bāre meñ ain wuh peshgoī kī thī jo āj āp ke wasīle se pūrī huī hai.”

¹⁸ Yih sun kar bādshāh ne hukm diyā, “Ise chhoṛ do! Koī bhī is kī haḍḍiyon ko na chhere.” Chunānche us kī aur us nabī kī haḍḍiyān bach

gaīn jo Sāmariya se us se milne āyā aur bād meñ us kī qabr meñ dafnāyā gayā thā.

¹⁹ Jis tarah Yūsiyāh ne Baitel ke mandir ko tabāh kiyā usī tarah us ne Sāmariya ke tamām shahroñ ke mandiroñ ke sāth kiyā. Unheñ ūnchī jaghoñ par banā kar Isrāil ke bādshāhoñ ne Rab ko taish dilāyā thā.

²⁰ In mandiroñ ke pujāriyoñ ko us ne un kī apnī apnī qurbāngāhoñ par sazā-e-maut dī aur phir insānī haḍḍiyān un par jalā kar un kī behurmatī kī. Is ke bād wuh Yarūshalam lauṭ gayā.

Fasah kī Īd Manāi Jātī Hai

²¹ Yarūshalam meñ ā kar bādshāh ne hukm diyā, “Pūrī qaum Rab apne Ḳhudā kī tāzīm meñ Fasah kī Īd manāe, jis tarah ahd kī kitāb meñ farmāyā gayā hai.”

²² Us zamāne se le kar jab qāzī Isrāil kī rāhnumāi karte the Yūsiyāh ke dinoñ tak Fasah kī Īd is tarah nahīn manāi gayī thī. Isrāil aur Yahūdāh ke bādshāhoñ ke aiyām meñ bhī aisi Īd nahīn manāi gayī thī.

²³ Yūsiyāh kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ pahli dafā Rab kī tāzīm meñ aisi Īd Yarūshalam meñ manāi gayī.

Yūsiyāh kī Farmānbardāri

²⁴ Yūsiyāh un tamām hidāyāt ke tābe rahā jo shariyat kī us kitāb meñ darj thīn jo Ḳhilqiyāh Imām ko Rab ke ghar meñ milī thī. Chunānche us ne murdoñ kī rūhoñ se rābitā karne wāloñ, rammāloñ, gharelū butoñ, dūsre butoñ aur bāqī tamām makrūh chīzoñ ko ḵhatm kar diyā.

25 Na Yūsiyāh se pahle, na us ke bād us jaisā koī bādshāh huā jis ne us tarah pūre dil, pūrī jān aur pūrī tāqat ke sāth Rab ke pās wāpas ā kar Mūsūwī shariyat ke har farmān ke mutābiq zindagī guzārī ho.

26 To bhī Rab Yahūdāh par apne ḡhusse se bāz na āyā, kyonki Manassī ne apnī ḡhalat harkaton se use had se zyādā taish dilāyā thā.

27 Isī lie Rab ne farmāyā, “Jo kuchh main ne Isrāil ke sāth kiyā wuhī kuchh Yahūdāh ke sāth bhī karūnga. Main use apne huzūr se khārij kar dūngā. Apne chune hue shahr Yarūshalam ko main radd karūnga aur sāth sāth us ghar ko bhī jis ke bāre mein main ne kahā, ‘Wahān merā nām hogā.’ ”

28 Bāqī jo kuchh Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb mein bayān kiyā gayā hai.

29 Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān Misr kā bādshāh Nikoh Firaun Dariyā-e-Furāt ke lie rawānā huā tāki Asūr ke bādshāh se laḡe. Rāste mein Yūsiyāh us se laḡne ke lie niklā. Lekin jab Majiddo ke qarīb un kā ek dūsre ke sāth muqābalā huā to Nikoh ne use mār diyā.

30 Yūsiyāh ke mulāzim us kī lāsh rath par rakh kar Majiddo se Yarūshalam le āe jahān use us kī apnī qabr mein dafn kiyā gayā. Phir ummat ne us ke beṭe Yahuākḡhaz ko masah karke bāp ke taḡht par biṭhā diyā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahuākḡhaz

³¹ Yahuāq̄haz 23 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh thā. Us kī māñ Hamūtal bint Yarmiyāh Libnā kī rahne wālī thī.

³² Apne bāpdādā kī tarah wuh bhī aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā.

³³ Nikoh Firaun ne Mulk-e-Hamāt ke shahr Riblā meñ use giriftār kar liyā, aur us kī hukūmat k̄hatm huī. Mulk-e-Yahūdāh ko k̄harāj ke taur par taqrīban 3,400 kilogrām chāndī aur 34 kilogrām sonā adā karnā parā.

³⁴ Yahuāq̄haz kī jagah Firaun ne Yūsiyāh ke ek aur beṭe ko taq̄ht par biṭhāyā. Us ke nām Iliyāq̄īm ko us ne Yahūyaq̄īm meñ badal diyā. Yahuāq̄haz ko wuh apne sāth Misr le gayā jahān wuh bād meñ marā bhī.

³⁵ Matlūbā chāndī aur sone kī raqam adā karne ke lie Yahūyaq̄īm ne logoñ se k̄hās ṭaiks liyā. Ummat ko apnī daulat ke mutābiq̄ paisa dene parē. Is tarīqe se Yahūyaq̄īm Firaun ko k̄harāj adā kar sakā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūyaq̄īm

³⁶ Yahūyaq̄īm 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 11 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Zabūdā bint Fidāyāh Rūmāh kī rahne wālī thī.

³⁷ Bāpdādā kī tarah us kā chāl-chalan bhī Rab ko nāpasand thā.

24

¹ Yahūyaq̄īm kī hukūmat ke daurān Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ne Yahūdāh par hamlā

kiyā. Natīje meñ Yahūyaqīm us ke tābe ho gayā. Lekin tīn sāl ke bād wuh sarkash ho gayā.

² Tab Rab ne Bābal, Shām, Moāb aur Ammon se ḍākuoñ ke jatthe bhej die tāki use tabāh kareñ. Waisā hī huā jis tarah Rab ne apne ḡhādimoñ yānī nabiyoñ kī mārifat farmāyā thā.

³ Yih āfateñ is lie Yahūdāh par āīn ki Rab ne in kā hukm diyā thā. Wuh Manassī ke sangīn gunāhoñ kī wajah se Yahūdāh ko apne huzūr se ḡhārij karnā chāhtā thā.

⁴ Wuh yih haqīqat bhī nazarandāz na kar sakā ki Manassī ne Yarūshalam ko bequsūr logoñ ke khūn se bhar diyā thā. Rab yih muāf karne ke lie taiyār nahīn thā.

⁵ Bāqī jo kuchh Yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh 'Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh' kī kitāb meñ darj hai.

⁶ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Yahūyākīn taḡhtnashīn huā.

⁷ Us waqt Misr kā bādshāh dubārā apne mulk se nikal na sakā, kyoñki Bābal ke bādshāh ne Misr kī sarhad banām Wādī-e-Misr se le kar Dariyā-e-Furāt tak kā sārā ilāqā Misr ke ḡabze se chhīn liyā thā.

Yahūyākīn kī Hukūmat aur Yarūshalam par Bābal kā ḡabzā

⁸ Yahūyākīn 18 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh thā. Us kī mān Nahushtā bint Ilnātan Yarūshalam kī rahne wālī thī.

⁹ Apne bāp kī tarah Yahūyākīn bhī aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā.

¹⁰ Us kī hukūmat ke daurān Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar kī fauj Yarūshalam tak baṛh kar us kā muhāsarā karne lagī.

¹¹ Nabūkadnazzar ḳhud shahr ke muhāsare ke daurān pahuñch gayā.

¹² Tab Yahūyākīn ne shikast mān kar apne āp ko apnī mān, mulāzimoñ, afsaroñ aur darbāriyoñ samet Bābal ke bādshāh ke hawāle kar diyā. Bādshāh ne use giriftār kar liyā.

Yih Nabūkadnazzar kī hukūmat ke āṭhweñ sāl meñ huā.

¹³ Jis kā elān Rab ne pahle kiyā thā wuh ab pūrā huā, Nabūkadnazzar ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām ḳhazāne chhīn lie. Us ne sone kā wuh sārā sāmān bhī lūṭ liyā jo Sulemān ne Rab ke ghar ke lie banwāyā thā.

¹⁴ Aur jitne khāte-pīte log Yarūshalam meñ the un sab ko bādshāh ne jilāwatan kar diyā. Un meñ tamām afsar, faujī, dastkār aur dhātoñ kā kām karne wāle shāmil the, kul 10,000 afrād. Ummat ke sirf ḡharīb log pīchhe rah gae.

¹⁵ Nabūkadnazzar Yahūyākīn ko bhī qaidī banā kar Bābal le gayā aur us kī mān, bīwiyōñ, darbāriyoñ aur mulk ke tamām asar-o-rasūḳh rakhne wāloñ ko bhī.

¹⁶ Us ne faujiyoñ ke 7,000 afrād aur 1,000 dastkārōñ aur dhātoñ kā kām karne wāloñ ko jilāwatan karke Bābal meñ basā diyā. Yih sab māhir aur jang karne ke qābil ādmī the.

¹⁷ Yarūshalam meñ Bābal ke bādshāh ne Yahūyākīn kī jagah us ke chachā Mattaniyāh ko taḳht par biṭhā kar us kā nām Sidqiyāh meñ badal diyā.

Yahūdāh kā Bādshāh Sidqiyāh

¹⁸ Sidqiyāh 21 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. Us kī māñ Hamūtal bint Yarmiyāh Libnā Shahr kī rahne wālī thī.

¹⁹ Yahūyaqīm kī tarah Sidqiyāh aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā.

²⁰ Rab Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindon se itnā nārāz huā ki ākhir meñ us ne unheñ apne huzūr se kharīj kar diyā.

Sidqiyāh kā Farār aur Giriftārī

Ek din Sidqiyāh Bābal ke bādshāh se sarkash huā,

25

¹ Is lie Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar tamām fauj ko apne sāth le kar dubārā Yarūshalam pahuñchā tāki us par hamlā kare.

Sidqiyāh kī hukūmat ke naweñ sāl meñ Bābal kī fauj Yarūshalam kā muhāsarā karne lagī. Yih kām dasweñ mahīne ke dasweñ din * shurū huā. Pūre shahr ke irdgird bādshāh ne pushte banwāe.

² Sidqiyāh kī hukūmat ke 11weñ sāl tak Yarūshalam qāym rahā.

³ Lekin phir kāl ne shahr meñ zor pakaṛā, aur awām ke lie khāne kī chīzeñ na rahīñ.

Chauthē mahīne ke naweñ din †

⁴ Bābal ke faujiyoñ ne fasīl meñ raḥnā ḍāl diyā. Usī rāt Sidqiyāh apne tamām faujiyoñ samet farār hone meñ kāmyāb huā, agarche shahr dushman se ghirā huā thā. Wuh fasīl

* 25:1 Yānī 15 Janwarī † 25:3 Yānī 18 Julāi

ke us darwāze se nikle jo Shāhī Bāgh ke sāth mulhiq do dīwāron ke bīch meñ thā. Wuh Wādī-e-Yardan kī taraf bhāgne lage,

⁵ lekin Bābal kī fauj ne bādshāh kā tāqqub karke use Yarīhū ke maidān meñ pakaṛ liyā. Us ke faujī us se alag ho kar chāron taraf muntashir ho gae.

⁶ Aur wuh khud giriftār ho gayā.

Phir use Riblā meñ Shāh-e-Bābal ke pās lāyā gayā, aur wahīn Sidqiyāh par faislā sādīr kiyā gayā.

⁷ Sidqiyāh ke deḡhte deḡhte us ke beṭon ko qatl kiyā gayā. Is ke bād faujiyon ne us kī ānkheñ nikāl kar use pītal kī zanjīron meñ jakaṛ liyā aur Bābal le gae.

Yarūshalam aur Rab ke Ghar kī Tabāhī

⁸ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī hukūmat ke 19weñ sāl meñ bādshāh kā khās afsar Nabūzarādān Yarūshalam pahuñchā. Wuh shāhī muhāfizon par muqarrar thā. Pāñchweñ mahīne ke sātweñ dīn † us ne ā kar

⁹ Rab ke ghar, shāhī mahal aur Yarūshalam ke tamām makānon ko jalā diyā. Har baṛī imārat bhasm ho gāī.

¹⁰ Us ne apne tamām faujiyon se shahr kī fasīl ko bhī girā diyā.

¹¹ Phir Nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar diyā jo Yarūshalam aur Yahūdāh meñ pīchhe rah gae the. Wuh bhī un meñ shāmil the jo jang ke daurān ḡhaddārī karke Shāh-e-Bābal ke pīchhe lag gae the.

† 25:8 Yānī 14 Agast.

12 Lekin Nabūzarādān ne sab se nichle tabqe ke bāz logon ko Mulk-e-Yahūdāh meñ chhoṛ diyā tāki wuh angūr ke bāghon aur kheton ko sañbhāleñ.

13 Bābal ke faujiyon ne Rab ke ghar meñ jā kar pital ke donoñ satūnon, pānī ke bāsanon ko uṭhāne wālī hathgāriyon aur Samundar nāmī pital ke hauz ko toṛ diyā aur sārā pital uṭhā kar Bābal le gae.

14 Wuh Rab ke ghar kī khidmat saranjām dene ke lie darkār sāmān bhī le gae yānī bālṭiyāñ, belche, battī katarne ke auzār, bartan aur pital kā bāqī sārā sāmān.

15 Kḥālis sone aur chāndī ke bartan bhī is meñ shāmil the yānī jalte hue koele ke bartan aur chhirkāw ke kaṭore. Shāhī muhāfizon kā afsar sārā sāmān uṭhā kar Bābal le gayā.

16 Jab donoñ satūnon, Samundar nāmī hauz aur bāsanon ko uṭhāne wālī hathgāriyon kā pital tuṛwāyā gayā to wuh itnā waznī thā ki use tolā na jā sakā. Sulemān Bādshāh ne yih chīzeñ Rab ke ghar ke lie banwāī thīñ.

17 Har satūn kī ūnchāī 27 fuṭ thī. Un ke bālāī hisson kī ūnchāī sārhe chār fuṭ thī, aur wuh pital kī jāli aur anāron se saje hue the.

18 Shāhī muhāfizon ke afsar Nabūzarādān ne zail ke qaidiyon ko alag kar diyā: imām-e-āzam Sirāyāh, us ke bād āne wālā imām Safaniyāh, Rab ke ghar ke tīn darbānon,

19 shahr ke bache huon meñ se us afsar ko jo shahr ke faujiyon par muqarrar thā, Sidqiyāh Bādshāh ke pāñch mushīron, ummat kī bharti

karne wāle afsar aur shahr meñ maujūd us ke 60 mardoñ ko.

²⁰ Nabūzarādān in sab ko alag karke sūbā Hamāt ke shahr Riblā le gayā jahān Bābal kā bādshāh thā.

²¹ Wahān Nabūkadnazzar ne unheñ sazā-e-maut dī.

Yoñ Yahūdāh ke bāshindoñ ko jilāwatan kar diyā gayā.

Jidaliyāh kī Hukūmat

²² Jin logoñ ko Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ne Yahūdāh meñ pīchhe chhoṛ diyā thā, un par us ne Jidaliyāh bin Aḡhīqām bin Sāfan muqarrar kiyā.

²³ Jab fauj ke bache hue afsaroñ aur un ke dastoñ ko ḡhabar milī kī Jidaliyāh ko gawarnar muqarrar kiyā gayā hai to wuh Misfāh meñ us ke pās āe. Afsaroñ ke nām Ismāīl bin Nataniyāh, Yūhanān bin Qarīh, Sirāyāh bin Tanhūmat Natūfātī aur Yāzaniyāh bin Mākātī the. Un ke faujī bhī sāth āe.

²⁴ Jidaliyāh ne qasam khā kar un se wādā kiyā, “Bābal ke afsaroñ se mat darnā! Mulk meñ rah kar Bābal ke bādshāh kī ḡhidmat karen to āp kī salāmatī hogī.”

²⁵ Lekin us sāl ke sātweñ mahīne meñ Ismāīl bin Nataniyāh bin Ilīsamā ne das sāthiyōñ ke sāth Misfāh ā kar dhoke se Jidaliyāh ko qatl kiyā. Ismāīl shāhī nasl kā thā. Jidaliyāh ke alāwā unhoñ ne us ke sāth rahne wāle Yahūdāh aur Bābal ke tamām logoñ ko bhī qatl kiyā.

²⁶ Yih dekh kar Yahūdāh ke tamām bāshinde chhoṛe se le kar baṛe tak faujī afsaroñ samet

hijrat karke Misr chale gae. Kyoṅki wuh Bābal ke intaqām se ḍarte the.

Yahūyākīn ko Āzād Kiyā Jātā Hai

²⁷ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn kī jilāwatanī ke 37weñ sāl meñ Awīl-marūdak Bābal kā bādshāh banā. Usī sāl ke 12weñ mahīne ke 27weñ dīn us ne Yahūyākīn ko qaidkhāne se āzād kar diyā.

²⁸ Ūs ne us se narm bāteñ karke use izzat kī aisī kursī par biṭhāyā jo Bābal meñ jilāwatan kie gae bāqī bādshāhoñ kī nisbat zyādā aham thī.

²⁹ Yahūyākīn ko qaidiyōñ ke kapṛe utārne kī ijāzat milī, aur use zindagī-bhar bādshāh kī mez par bāqāydaḡī se sharīk hone kā sharf hāsīl rahā.

³⁰ Bādshāh ne muqarrar kiyā ki Yahūyākīn ko umr-bhar itnā wazīfā miltā rahe ki us kī rozmarṛā zarūriyāt pūrī hotī raheñ.

Kitab-i Muqaddas
The Holy Bible in Urdu, Urdu Geo Version, Roman
Script

copyright © 2019 Urdu Geo Version

Language: (Urdu)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-09-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 15 May 2025 from source files dated 15 May 2025

123ff8cb-27b3-5817-a02a-22e67145fd30